

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta
Katedra českého jazyka a literatury

Lexikální stránka textů hudební skupiny

Znouzectnost

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D

Jan Kratina

Souvratní 987/7, Praha 4- Michle, 14100

5. ročník, obor 1.stupeň ZŠ

prezenční studium

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury.

V Praze 18. února 2007

[Handwritten signature]

Abstrakt

Práce je věnována jazykové charakteristice textů písní z 60. a 70. let 20. století. Zkoumá se, jakými způsoby se v těchto textech uplatňují specifické výskytové kategorie, expresivních výrazů, neologismů a okazionalismů a dalších zajímavých jazykových prvků.

Keřová slova

lexikologie, spisovná čeština, obecná čeština, dialekt, slang, expresivní výrazy, neologismy, vulgarismy, historismy, archaismy, přejímky, inverze slovosled, epitetivní slovosled, antroponymy, toponymy, posměšlivé epitety.

Za odborné vedení práce děkuji PhDr. Ladislavu Janovcovi, Ph.D.

Anotace

Práce je věnována jazykové charakteristice textů plzeňské rockové skupiny Znouzectnost. Jejich texty jsou specifické výskytem slangismů, expresivních výrazů, neologismů a okazionalismů a dalších zajímavých lexikálních prvků.

Klíčová slova:

Lexikologie, spisovná čeština, obecná čeština, dialekt, slang, expresivní výrazy, neologismy, vulgarismy, historismy, archaismy, přejímky, inverzní slovosled, neprojektivní slovosled, antroponyma, toponyma, pohádkové motivy.

Obsah:

1. Úvod	7
2. Charakteristika slovní zásoby textů skupiny Znouzectnost	17
2.1 Úvod	17
2.2 Úvod	22
2.3 Příklady, aritmetiky	24
2.4 Úvodní výrazy	28
2.5 Úvodní výrazy	34
2.6 Úvodní výrazy	45
2.7 Úvodní výrazy a podoba	52
2.8 Úvodní výrazy	60
2.9 Úvodní výrazy	63
2.10 Úvodní výrazy	64
2.11 Úvodní výrazy	67
2.12 Úvodní výrazy	70
3. Závěr	73
4. Závěr	73
5. Literatura	75

Děkuji též Démovi za možnost uskutečnění rozhovoru a celé skupině
Znouzectnost za její odlišný pohled na svět a za to, že jsem mohl zkoumat tak
zajímavé texty.

Obsah:

1. Úvod	7
2. Charakteristika slovní zásoby textů skupiny Znouzectnost	17
2.1 Slang.....	17
2.2 Dialekt.....	22
2.3 Historismy, archaismy.....	24
2.4 Přejaté výrazy.....	28
2.5 Místní názvy.....	34
2.6 Vlastní jména.....	45
2.7 Pohádkové motivy a postavy.....	52
2.8 Neologismy, autorská slova.....	60
2.9 Expresivní výrazy.....	63
2.10. Ostatní.....	64
2.10.1 Inverzní slovosled.....	64
2.10.2 Slovní hříčky.....	67
2.10.3 Vulgarismy.....	70
3. Rozhovor	71
4. Závěr	74
5. Literatura	75
5.1 Internetové zdroje	76
6. Přílohy	77-97

1. Úvod

Hudba slouží lidem při produkci k vyjádření pocitů a nálad, při percepci naopak k relaxaci, estetickému prožitku a intelektuálnímu vyžití. Mnoho hudebních děl nepotřebuje ani žádný textový doprovod. Pokud se zaměříme na moderní hudbu, lze říci, že se text naopak stal nedílnou součástí hudebních děl, nebereme-li samozřejmě v potaz hudební směry jako techno a podobně. Směřuji k hudbě rockové, kde mají texty písní velký význam. Ovšem záleží na autorovi, jakým směrem se chce ubírat, jestli chce být populární, či ne. Pokud chce být autor populární, většinou píše texty jednoduché, lehce zapamatovatelné, které se pak mají šanci dostat lidem do paměti a píseň s jednoduchým textem má tak větší šanci na úspěch u posluchačů. Pokud se ale zamyslíme nad kvalitou textů těchto komerčně úspěšných kapel, zjistíme, že většina textů je psaná prvoplánově, že nám nesdělují nijaká poselství a jejich téměř jediným plusem je vcelku jednoduchá srozumitelnost. Pokud autor rockových písní chce předat nějaké poselství, nějaké hlubší myšlenky posluchačům, většinou se snaží zpracovat aktuální témata, která nějakým způsobem zasahují společnost, hýbou jí. V takových textech lze najít i hodně expresionismů a vulgarismů, které ovšem způsobují v mnohých případech, že dobře míněný a jinak pěkný text se stane naprosto jednoduchou „odrhovačkou“. Je velké umění používat vulgarismy v textech ve vhodnou chvíli, jejich nevhodné nebo příliš časté použití může mít naprosto opačný efekt.

Ve své práci jsem se zaměřil na zkoumání textů plzeňské skupiny Znouzectnost, která ve svých textech používá velmi

specifické jazykové prostředky. Ukazuje, jak se dá krásně s českým jazykem pracovat.

V práci zkoumám užívání slangismů, historismů, vlastních jmen, slov označujících pohádkové postavy a dalších zajímavých jazykových prvků, kterých lze v textech skupiny nalézt mnoho.

Téma jsem zpracoval tak, že jsem roztřídil a vypsál specifické výrazy z textů skupiny Znouzectnost a snažil jsem se, pokud to bylo možné, odpovědět na otázku, proč skupina použila v daném kontextu právě ten jistý výraz. V mnoha textech je to poměrně snadné zjistit, ovšem jsou místa v textech, kde lze užití výrazu interpretovat více způsoby - důvodů pro jeho užití se najde více.

K výběru skupiny mě přivedlo to, že tuto kapelu delší dobu poslouchám a přitahuje mě na ní právě ta skutečnost, že členové kapely s jazykem velmi pěkně pracují. Kdo si chce oblíbit tuto skupinu, musí mít alespoň základní cit pro jazyk a právě specifika textů začít vnímat.

Znouzectnost

Co koho napadne, když uslyší slovo Znouzectnost (nebo také zkratka ZNC)? Někdo odpoví, že nic takového nezná, druhý odpoví, že mu to něco připomíná, třetí si vzpomene na frazém *dělat z nouze ctnost*, a čtvrtý vyhrkne, že tuto kapelu zná.

Znouzectnost je kapela, která pochází z Plzně. Plzeň je vůbec město plné zajímavých kapel. Dá se říct, že je to taková líheň domácí nekomerční scény. Kdo nevěří, tomu může jako důkaz posloužit plzeňský

festival *Struny na ulici*, který se koná každoročně přibližně na konci srpna a začátku září. Vystupují na něm kapely z Plzně a okolí hrající různé žánry.

Skupina Znouzectnost je na plzeňské rockové scéně jakýmsi ošklivým káčátkem, alespoň pro většinu zde tvořících a působících hudebníků. Neboť mají pocit, že ačkoliv makají a dřou, náhle přijdou nějací neumětelové a vypálí jim rybník. Anebo je to jinak?

(zdroj:

<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/cechy80let/kapely/znouzectnost.php>)

Něco o kapele

Znouzectnost je jedna z mála českých kapel, která nepotřebuje pro svou prezentaci televizi ani rádio. Aniž by její hudbu komerční rádia hrála a televizní kanály vysílaly jejich klipy, na koncertech má Znouzectnost vždy plno. A to nekonzertuje ve velkých halách a na sportovních stadionech pro tisíce lidí, jako to dělají komerčně úspěšné kapely, kterým stačí jednou za rok dva udělat řadu koncertů po krajských městech ve sportovních halách, doprovázenou mohutnou mediální kampaní. Znouzectnost si získává posluchače jinak.

Znouzectnost existuje od roku 1986 a své kořeny má ve skupině Zastávka Mileč, což bylo uskupení muzikantů ovlivněných hnutím punk. A jak to tak bývá u mladých kapel, jejich členové se často mění a ani Zastávce Mileč se toto nevyhnulo. Přišla doba, kdy se někteří členové odebrali na vojnu, kde mělo dojít v duchu dobové mentality (osmdesátá léta dvacátého století) k jejich izolaci a k „nápravě“.

Když se v roce 1986 navrátí nepříliš napraven z vojny Caine (před službou vlasti bubeník úřady obávané skupiny Kuličkové ložisko), začal se pochopitelně rozhlížet po dalších partnerech pro založení kapely. Těmi se stali kytarista a zpěvák Déma a bubeník Jožžin ze snad dvakrát do té doby vystoupivší skupiny Zastávka Mileč, která již tehdy díky svému demu byla u určité obce posluchačů nesmírně populární. Dva bubeníci jsou však na trio moc, a proto se Caine prezentoval s kytarou ozvláštňenou do toho času pro svět nepoznaným dvoutónovým laděním. Chyběla však basa, ovšem pouze do chvíle, kdy Déma získal tip na jistého mladíka, který měl údajně doma na zdi překrásnou baskytaru. Měl. V životě však na ni nebrnkl - sloužila jako dekorace v pokoji výtvarničinou posedlého Goldy. Ale dotyčný se rozhodl, že to na ni zkusí. Po rozpačitých začátcích plných vzájemného ohledávání došli hudebníci k závěru, že osud chtěl, aby na poli hudebním vytvářeli z nouze ctnost, vlastně „znouzectnost“ (zdroj: Ladislav Rott, <http://www.my-way.webz.cz/znc.htm> a stránky skupiny, www.znc.cz)

Znouzectnost charakterizuje potrhlý humor, odlišný pohled na svět od pohledu běžného představitele konzumní společnosti a posluchače komerční hudby, svérázná filozofie, stejně jako částečná anonymita hudebníků, kteří se plaše schovávají za přezdívkami.

Déma, Golda a Caine tvořili základ kapely. A v této sestavě hrají dodnes. V roce 1988 posílil toto trio kytarista Bowí, dříve rovněž člen Zastávky Mileč. Od září do prosince s kapelou vystupovala zpěvačka Renka. Bowí pak v kapele skončil.

S kapelou začala vystupovat zpěvačka Ema, která s nimi naposled zpívala 5.října 1993. Na její místo nastoupil kytarista, skladatel, zpěvák a hudební všeueměl Přemek Haas, dosud kapelník plzeňské folkové skupiny Navzájem, kapelu opustil v roce 1995. Začíná s nimi koncertovat zpěvačka Romana, která do té doby bývala zvána na nahrávání nových alb. Po nějakém čase se ke skupině přidává další plzeňský mistr kytary, Michal Róhrich.

V této pětici hrají dodnes, pouze Romana Kohoutová a Michal Róhrich mají pozice „stálých hostů“. Oba totiž účinkují ve svých domovských kapelách, a tak na koncerty se ZNC jezdí jen tehdy, když mají volno.

Členové kapely

Déma: Vlastním jménem Petr Škabrada, kytarista, zpěvák. Skládá hudbu i texty. Jeho texty jsou spíše takovými hrátkami se slovy, jednoduchými rýmovačkami s jednoduchým hudebním doprovodem, viz skladba Písnička (2005):

Jednoho večera se malá holčička
náhle objevila na mé dlani
copak tu holčičko sama pohledáváš
to není místečko na čekání

Já nejsem holčička, já jsem tvá písnička
a nohy v botičkách mě pěkně zebou
není tu lavička a ty bys vědět měl
já se ti stydím říct, že chci být s tebou

...

Déma složil jak text, tak hudbu k této písni a ta svým charakterem připomíná písně z Hodin zpěvu Jaroslava Uhlíře.

Dřívější zaměstnání Démy není úplně známé. Vzhledem k tomu, co vypráví při koncertech, by se dalo usuzovat, že pracoval jako dělník ve Skodových závodech.

OD roku 1995 spolupracuje s Michalem Röhlichem ve folkovém duu Démophobia a natočili spolu desku, kterou nazvali *Démophobia, aneb plzeňské pověsti, písně a jiné plísně*. V roce 1999 spolu vydali další album, nazvané *Vycpávky*. Poslední album Démophie vyšlo v březnu 2007 a jmenuje se *Mlýnek*.

Golda: Vlastním jménem Oldřich Neumann, baskytarista, zpěvák. Skládá hudbu i texty. Jeho texty jsou odlišné od Démových, většinou se dá poznat, který text psal Déma a který Golda. Goldovy jsou na první pohled hlubšího charakteru, ale vzhledem ke svérázné filozofii kapely je často potřeba ~~ab~~brát je s nadhledem. Jako příklad jednoho z textů Goldy, který je uveřejněn na albu *Ad Astra* (2005), uvádím písničku *Mars útočí*:

Nehleďte krásu na planetě Marsu

nehleďte krásu na planetě Mars.

Skály rudé rudý prach

měsíc Hrůza, měsíc Strach

vyhněte se zdáli planetě Mars

Piráti tam vesmírní s vysavačem nesmírným

čihají na lodě plné hamburgerů

Na vlajce rudé hlava robotí

křížem pod sebou šroubováky má

a někdo volá Mayday

...

Trošku více melancholický je následující Goldův text:

Včera brzo ráno skončila válka
a dneska pozdě večer napadnul sníh
Na cestu mi Měsíc a hvězdy svítí
já zase budu doma o Vánocích

Nechal jsem si boty, zelenej kabát
do butelky nalil kradenej líh
pušku s plnou polní do rybníka hodil
k čemu by to bylo o Vánocích

Já jediný mám přání
doma chci býti
já jediný mám přání
o Vánocích

Golda nemá své vlastní sólové album, zato se ve skupině stará o propagaci, má na starosti vydání nového alba a on sám vytváří rovněž obaly nových alb.

Caine: Vlastní jménem Jaroslav Matějovský, v kapele hraje na bicí a občas zpívá. Je to člověk věřící, člen Československé církve husitské, a zároveň člověk, který je uzavřen ve svém vnitřním světě. Jeho největším koníčkem jsou komiksy, uvádí, že je čte vždy před koncertem i po koncertě. Bývá označován jako „vrchní filozof“ skupiny. Píše hudbu i texty, ale protože jsou neskutečně odlišné od Démy a Goldy, téměř žádný se na řadové album nedostane.

Caine o sobě na internetových stránkách caine.wz.cz říká:

„Jsem diletant. Nikdy jsem se nenaučil číst a psát noty a nepochopil hudební teorii, takže mi zprvu nezbývalo, než psát jen básničky. Ale po setkání s punkovou muzikou a zjištění, že síla hudebního sdělení není odvislá od počtu akordů, jsem vzal do ruky buben a paličky a začal skládat. To bylo více než před dvaceti lety. Ihned jsme s podobnými diletanty založili kapelu a po ní jinou a pak další a další. Ta, ve které třískám dodnes, se jmenuje Znouzectnost. Naproti tomu setkání s písničkářským světem, a hlavně Járou Ježkem a skupinou Čp.8, mě ovlivnilo natolik, že jsem začal psát i mnohem tišší, osobnější věci. Těch také pochopitelně s postupným stárnutím a tloustnutím na duši přibývá.

Další setkání, které se na mně, snad, zásadně podepsalo, bylo s Kristem a jeho nepodmíněnou milostí. Od té doby se pokouším vyjádřit v písničkách i něco z vlastní zkušenosti a prožitku víry.

V této souvislosti samozřejmě nelze nezmínit inspiraci a vliv písničkáře Jiřího Smrže. Hrdě se počítám mezi „Burianovy svěřence“, osamělé písničkáře.“

Vydal svá sólová alba a to: *Caine 96* (rok vydání 1996) a v roce 2005 dvojčedéčko *Tajemství na dálku stačí*.

Na albu *Ad Astra* se objevila i jeho píseň *Za desatero prohraní*:

...

O co jsem se rval, a co jsem nejdřív vyrval ostatním

O co jsem se staral, a zestárli tu se mnou táta s mámou mív?

vím, já vím ...

Nezabil jsem, nekrad a nešel s ženou svého bráchy spát

Nezabil jsem, nekrad, jenom už tak nemuset si lhát

vím, já vím ...

Tolik jsem se snažil a stejně vydal křivé svědectví

Pokorně se tvářil, i když jsem uvnitř pukal závistí

vím, já vím ...

...

Píseň se na albu naprosto vymyká ostatním textům, ale je to příjemné zpestření.

Michal Röhricht: plzeňský kytarista, jehož domovskou kapelou je kapela Semtex. Hraje v několika dalších kapelách, dříve byl nějakou dobu členem folkového seskupení Cop. V ZNC hraje na kytaru a občas zpívá.

Romana Kohoutová: zpěvačka, její domovskou kapelou je Musica Vagantium, která hraje středověkou hudbu. V ZNC hraje na příčnou flétnu, saxofon a zpívá.

Znouzectnost nikdy neuváděla, kdo přesně a jak se podílel na vzniku nového alba, nikdy nebylo uvedeno, kdo napsal text a kdo hudbu. Toto poprvé udělali na posledním albu *Ad Astra*, což podnítilo spoustu různých spekulací, proč tomu tak je, jestli to má znamenat, že kapela už nedrží tolik při sobě, když doposud bylo na CD vždy uvedeno hudba/text: Znouzectnost.

Také je potřeba zmínit, že Znouzectnost svá alba vydává pod svou vlastní značkou, a tou je vydavatelství Sisyfos Records.

Dříve některá alba vydali u vydavatelství Globus a pak Avik, nakonec ale usoudili, že bude nejlépe, když si vše budou dělat sami. Nikdo je nyní netlačí, sami si zařizují distribuci CD v obchodech. A navíc nepožadují za CD velké peníze. V obchodech s hudbou se nejnovější CD *Ad Astra* dá sehnat za 250 Kč a na svých koncertech je prodávají za 200 Kč. Starší CD i levněji. Odůvodňují to tím, že nemají potřebu se „honit“ za penězi. Navíc lze některá, především stará alba oficiálně stáhnout z jejich webových stránek www.znc.cz (z nových alb lze stáhnout jen pár písniček na ukázkou).

Kromě prvních CD se ve skladbách skupiny projevuje velmi výrazný jazyk, podle kterého jsou tito plzeňští hudebníci většinou snadno identifikovatelní.

Znouzectnost píše také velmi zajímavé a zvláštní předmluvy k jednotlivým CD, nejvíce svůj humor v tomto směru projevila na albu *Tvrdí kluci nepláčou*, kdy skupina čelila kritikám z předchozího alba, že na nové desky dává vše, co muzikanti složí, že nedokáže protřídit písničky libivé od písniček, které se na album nehodí, a že její desky jsou zbytečně dlouhé. ZNC na

tuto kritiku zareagovala po svém, čímž dala najevo, že hudební kritici nejsou ti, které by kapela nějak poslouchala a řídila se jejich radami a názory.

ZNC si s jazykem ráda hraje, ráda používá různá obrazná vyjádření, a to nejen v textech, ale i při různých vyprávěních na koncertech, ráda v písničkách sahá do minulosti, tomu pak podřizuje konkrétní text písně. ZNC si s oblibou hraje s historickými fakty a zvyky, některé dokonce přímo obrací do téměř nesmyslných a nemožných rovin. Ale snad ze všeho nejvíce je z textu ZNC cítit nadšení pro pohádky a pohádkové bytosti. Jeden hudební kritik jednou prohlásil, že by to nebyla Znouzectnost, aby na své album nezařadila nějakého toho skřítky či draka, princeznu nebo jinou nadpřirozenou bytost.

2. Charakteristika slovní zásoby textů kapely ZNC

2.1 Slang

Slang je považován za specifickou vrstvu slovní zásoby národního jazyka, která patří k nespisovné vrstvě slovní zásoby. Od počátku minulého století se slang stal objektem lingvistických zkoumání, která směřovala od pouhého zmínění jazykového jevu a popisu nashromážděného jazykového materiálu k vytvoření několika teorií slangu. Nejednotnost pohledu na tuto problematiku a její mnohoaspektovost se projevíly již při vymezování termínu slang; ten se často v pojetí různých jazykovědců výrazně lišil. Ani v současné době

není definice termínu zcela jednotná. Navíc se termín slang prolíná nebo shoduje i s termíny jinými - ve shodném, užším nebo širším významu se v průběhu 20. století používaly i další termíny: hantýrka, žargon, stavovský jazyk, profesní mluva, sociální dialekt, sociální nářečí, sociální styl, sociální mluva, sociolekt.

Já vycházím z pojetí, že slang je nespisovná slovní zásoba, spjatá se sociálním prostředím, a to pracovním nebo zájmovým (Přemysl Hauser, *Nauka o slovní zásobě*, Praha, SPN 1986). Mezi těmito dvěma rovinami ale Hauser nevidí ostrou hranici.

ZNC používá ve svých textech slang různých sociálních skupin, záleží vždy na konkrétním textu.

Na prvním albu ZNC, které bylo vydáno v roce 1987, jsou z některých textů cítit ještě protirežimní postoje spojené s dobou. V té době byla ZNC, podobně jako další kapely, např. Visací Zámek, trnem v oku režimu, který se bál rebelie ze strany undergroundových hudebníků. Ti ale většinou chtěli jen svobodně hrát, o politikaření se mladé kapely v podstatě nestaraly.

Například v písni *Nenávist* kapela používá expresivní výrazy *punkáč* a *diskáč*. V té době byl vyznavač punku člověkem nevhodným pro socialistický režim, naopak vyznavač diskotékové hudby byl pro posměch vyznavačům undergroundu. Kapela chce zdůraznit tyto dva hudební protipóly, naznačit, že kromě hudby se v ničem jiném tyto dva lidé v zásadě neliší.

Výraz *punkáč* se pro příznivce punku používá stále, naopak *diskáč* je v tomto případě posměšný výraz, což

v této písni má být, v současnosti je běžnější označení *diskofil*.

Oba dva kapela nazývá *frájové* - každý podle kapely tráví hodně času před zrcadlem a dělá si účes, chodí do stejných restauračních zařízení i jejich partnerky jsou, kromě poslouchání hudby, stejné.

V písni *No vexl* se kapela vysmívá *vexlákům*, typickým aspektem konce socialismu, používá pro jejich popis *zdrobněliny*, konkrétně se v textu vyskytují slova: *špičatý botičky, černá bundičky, ručičky v bundě*. *Zdrobněliny* zde přímo charakterizují tehdejší „obchodníky“, jejich nekalé obchodní praktiky, i to, jak tito lidé žili. Slova dodávají písni ironický charakter a mají pejorativní nádech.

...

Špičatý botičky s vysokým podpatkem
a černá bundička s postaveným límcem
Na hlavě pěšina správně učesaná
na hlavě pěšina to bude pochvala

...

V písni *Dohromady ZNC* zpívá o založení skupiny, co je k tomu všemu potřeba a jak je to víceméně jednoduché. Mají potřebné oblečení, tím jsou *kvádra* (slovo opět užito ironicky), mají *zesíky* a spoustu dalších věcí, které se dají nalézt na *Krkavci*, což je kopec asi 3 km od Plzně. *Zesík* je výraz z oblasti hudebního slangu, označuje aparaturu ke kytarám, která zesiluje signál jdoucí z kytar do reprobeden.

V podstatě je v této písni charakterizována kultura rockové skupiny.

Na prvním albu také skupina použila výraz *pogo*, což je výraz označující specifický tanec vyznavačů punkové hudby, který se vyznačuje tím, že je to absolutně neorganizovaný pohyb všemi končetinami těla. Při tomto tanci může dojít ke snadnému úrazu, pogující člověk se velmi snadno může uhodit sám do hlavy a do jiných částí těla, ale může také dostat ránu od dalších lidí, kteří pogují s ním.

ZNC také použila v několika svých písních vojenské výrazy. Jedna z prvních byla *Veteráni I. světový*. Jde o výrazy označující různé bojové prostředky - zbraně, bojový plyn a podpůrný vojenský prostředek:

šrapnel: dělostřelecký granát, *světlice*: svítící střela, vystřelená k obloze za účelem záchrany, *yperit*: hořčičný plyn, bojová chemická látka, mluví o něm jako o parfému (slovo *parfém* je použito ironicky, ironie je založená na čichovém vjemu a na kontrastu „vymožeností“ války a hudby nebo života v míru - hra kapely jako válka, střelba jako rytmus, boj jako tanec, zásah bojovým plynem jako vůně parfému tanečnice atd.

Nahlas hrála naše kapela
svítily světlice na nebi
a rytmus tam udávala děla
a my tančili mezi hroby

Jo a na zádech s plnou polní
zubatou do náručí uchopit
a pak se divit co to voní
byl to parfém jménem **yperit!**

Výraz víceméně argotický se objevuje v písni *Třicet stříbrných*. Jde o slovo *špízl*, které označuje někoho, kdo má za úkol sledovat nějakou osobu a podávat o ní informace.

V textech se objevují i synonyma tohoto výrazu, ta mají spíše slangový nebo neutrální příznak:

Donašeč, označuje osobu, která informace o sledované osobě podává nějakým kontrolním složkám, a *udavač*. V té samé písni je zmíněno i slovo *mindrák*, což je slovo cizího původu a značí nějaký komplex, pocit méněcennosti.

Píseň *Veteráni I. světový* je z alba *Odrhovačky a Baladajky*, které bylo vydáno v roce 1991, tzn. v době těsně porevoluční.

V písni *Rostou ceny* se objevuje několik jazykových zvláštností. Na rozdíl od ostatních textů ZNC v ní převažuje obecná čeština (český interdialekt) - např. adjektiva s koncovkou *-ej* - např. *desátej, tučnej, jinej*. Obecněčeský je i výraz *tácy* označující „tisíc korun“ (podobně se užívají i další výrazy jako *litr, talíř, hadr, klacek, papír*, z nich některé se objevují v jiných písních - *litr, talíř*).

...

Devět lidí bere patnáctset
a desátej potom shrábne tučnej zbytek
skoro čtyři tácy průměr na hlavu
někdo tvrdou práci, jinej zábavu

...

2.2 Dialekt

Nářečí (též dialekt) je nespisovný jazykový útvar užívaný pouze mluvčími z určité geografické oblasti, případně oblasti sociální. Obor, který se zabývá vědeckým studiem nářečí, se nazývá dialektologie. Nářečí se v češtině formovala přibližně od 12. století jako důsledek izolace jednotlivých oblastí a lidí v nich žijících. Uplatňují se především v běžné, neformální ústní komunikaci (viz Wikipedia).

V textech skupiny se objevují hlavně prvky plzeňského dialektu, ale lze narazit i na prvky dialektů jihočeských. Plzeňský dialekt skupina uplatňuje nejvíce při koncertech, když uvádí nějakou další skladbu a děj této skladby se nějakým způsobem váže k městu Plzeň. Jinak při běžném hovoru není plzeňský dialekt až tak patrný.

S kuchařovo dcerou - prvek, který se objevuje v písni nazvané *Zlatý hřebík noci*, jde o zakončení typické pro jihočeský region.

...

nejen láhve putují z ruky do ruky
v seně páni laškují **s kuchařovo dcerou**

...

Tuta - typický plzeňský tvar ukazovacího zájmena „tato“.
V písni *Továrna* se v tomto tvaru rýmuje s vlastním jménem *Dorota*. Pokud by v textu bylo použito: „Ví to tato Dorota“, není to tak zvukomalebné a v textu by prvek zanikl.

...

ví to **tuta** Dorota

že jsem starej mládenec

...

Copa- další z typických plzeňských dialektismů, regionální varianta spisovného slova *copak*. Objevuje se ve více textech skupiny, například v písni *O němém rytíři*, nebo v hříčce *Pannatomanayetti*.

...

Copa je to copa je to
co co co co copa je to

...

...

vrčí v kapradinách probuzený rytíř:
"A copa ty že seš , že mě tady rušíš?"

...

2.3 Historismy, archaismy

Historismy jsou slova označující věci, jevy, poměry již zaniklé. Užívá se jich vždy v kontextu doby, na kterou se váží. (Přemysl Hauser, *Nauka o slovní zásobě*, SPN, Praha 1980, str.42)

Archaismy jsou pojmenování vytlačovaná z užívání jiným slovem běžným a živým. Např. chmelovina ~~z~~ pivo. (Přemysl Hauser, *Nauka o slovní zásobě*, SPN, Praha 1980, str.41)

Skupina v textu používá takové výrazy, které co nejvíce pomohou posluchači evokovat a přiblížit dobu, do které je příběh ztvárněn v písni zasazen. Nalezli jsme pojmenování platidel (*zlaták, stříbrný*), míst (*taverna, šatlava, hrad, rathauz* - o tomto slově viz následující kapitola), starých sociálních funkcí (*šenkýřka, konšel, hokynář*) nebo dalších dobových reálií (*galéra, kalamář, spinet*).

Zlaták - dříve označení platidla, skupina ho využila v písni *Smlouva s...*

Taverna - je slovo (původem z francouzštiny), které označovalo hostinec, objevuje se v textu písni *Chtěl bych se toulat s Francois Villonem*.

Šenkýřka - historický výraz pro ženu obsluhující v hostinci. Objevuje se v téže písni.

Konšel - radní, slovo je užito ve stejném textu.

Chtěl bych se toulat s Francois Villonem

Pařížskou nocí patnáctého století

a v malé **taverně**, co je kousek za rohem

poslouchat jeho básně, co jak vítr se rozletí

...

Od krásné **šenkýřky** vzít na dluh džbán vína
však najde se patron nás pařížských dětí
když nedá nám tahle - dá nám nějaká jiná
a potom náš průvod do noci se rozletí
rozletí ...

S žáky darebáky
vyrazíme do ulic
na obloze měsíc
za okny světla voskovic
za dveřmi pánů **konšelů**

Galéra - stará válečná i obchodní veslová loď, na níž
veslovali otroci a trestanci (píseň *Ikarus*).

...

Pořád kolem dokola jak hyeny v kleci
na **galéře** co už nemá skoro žádný vesla

...

Kalamář - nádoba na inkoust, skupina ho použila v písni
Stín.

...

Tak pusťte duhu ven
z nebeských **kalamářů**
jenom na jeden den
jeden jediný den

...

Šatlava - vězení. Z písně *Haló pane hejtmane*, jejíž děj je
situován tak do 15.-17. století.

...

Jó takoví jako ty
Tak to jsou ti praví
Seberem ti buben
Dáme tě do **šatlavy**

...

Hokynář - výraz pro obchodníka použitý v písni *Černé brýle*.
Toto slovo je použito z důvodu pěkného a zvučného rýmování.

...

Černé brýle dodávají
anonymní tvář
no a myšlenky
ti zakrývají
jak roletou **hokynář**

...

Spinet - strunný klávesový nástroj, předchůdce cembala.
V písni *Zlatý hřebík noci* je tento výraz zároveň i
charakteristikou předešlých století. Je to kontrastivní
píseň o slavnostech na zámku a rebelii v podzámčí.

...

panáček v livrej na **spinet** hraje
pod tíhou jídla praskají stoly

...

Hrad - píseň *Hrad* je naplněná historickou atmosférou,
rozhodl jsem se proto uveřejnit celý text. Znouzectnost
navíc k této písni složila takový hudební doprovod, že i
bez textu je z hudby cítit majestátnost a tajemnost
středověku.

Mé oko spočinulo
na krásném **hradě**
jež se tak majestátně
náhle vztyčil přede mnou
Úzká vysoká věž
malá okénka v ní

starobylé schodiště
s nespočtem výstupků

...

V gotické knihovně
knih je na tisíce
kůží vázané
sní tam svůj dlouhý sen
Až jednou procitnou
osloví lidi
a vydají tajemství
co po věky chránily

...

Pak v hradní zbrojárně
u dělových koulí
došla mi krutost
všech válek
s lidskou hloupostí
Hrůza se mnou zatřásla
šel jsem raději pryč
v lese plném odstínů
jsem na chvíli zapomněl

...

2.4 Přejaté výrazy

Happy end - je výraz označující v angličtině šťastný konec, v současnosti je slovo užíváno i v českém jazyce jako literární termín. Je užit v písni *Pohádka* - právě pro pohádky bývá *happy end* typický, zde je ovšem výraz užit mírně ironicky:

...

Dnes je žádán **Happy End**

tak skončíme to svatbou

...

Story - je literární termín přejatý z angličtiny označující příběh, děj, v češtině devadesátých let ovšem pronikl i do běžné mluvy, zejména mládeže. V písni *Prodavač iluzí* je toto slovo hlavně kvůli rýmování *hory - story*.

...

A já mám na prodej příběhů hory

co ti na chvíli dětství navrátí

prodávám pohádky a jiná **story**

tomu kdo úsměvem zaplatí

...

Mony - polofonetický přepis anglického výrazu pro peníze, použitý v písni *Rockremroll*. V tomto tvaru je slovo užito kvůli rýmování a vzhledem k výslovnosti lze uvažovat i o ironii.

...

Od soustruhu mi lítaj špony

dvanáctýho mi dají **mony**

a před tuzexem stojí Tony

a ten mi za mony dá bony

...

C'et la vie - To je život... Stejnojmenná píseň o nespokojenosti fiktivního hrdiny se životem, který se rozhodne, že zkusí začít znovu a jinak. Výraz je přejat z francouzštiny a v češtině je chápán jako ustálené okřídlené spojení. Vyskytuje se pouze v názvu písni.

...

Za chvíli klidu bych království dal
Jenomže nemám žádné
Ústa tvá - to rychlopalná je zbraň

...

Plebejec - obyčejný, neurozený člověk. V textech skupiny se toto slovo objevuje v *Písničce o nesmyslné době*. Text má nádech neurčité doby, nelze děj přesně dobově zařadit, ale můžeme z něj vyčíst náznaky, že by mohlo jít o středověk, protože kapela má historická středověká témata ve velké oblibě.

...

Ten obřad už je dokonán a nadšením řve dav
Plebejců a žebráků i pomazaných hlav

...

Merenda - zábava, hostina, veselice. Slovo je užito v textu písni *Florián a Kilián*.

...

Merenda se vydařila
masa bylo dosti
Florián si pohvizduje
na píšťalku z kosti

...

Fabrika - výraz označující továrnu, dnes je toto slovo příznakové - výrazem určitých sociálních skupin, případně

výrazem mírně pejorativním. Píseň *Továrna*, ve které se toto slovo objevuje, je o běžném dnu dělníka v továrně. Ovšem nebyla by to Znouzectnost, aby téma nezpracovala opět/svým specifickým humorem. Tentokrát je to o dělníkovi, který má velmi kladný vztah k alkoholu a běduje nad kolegyněmi ze zaměstnání. Text je velmi dlouhý, proto jsem ho uvedl v příloze, nikoliv ve vlastním textu práce.

...

nikam se jí nezašiju

v týhletý **fabrice**

...

Ó tempora Ó mores - Ach časy, ach mravy. V písni nazvané *Latinská* se toto latinské příslovi objevuje v refrénu písně. V podstatě vyjadřuje základní motiv písně.

...

Někdy je stará pravda stejná

jako nová lež

císař že má oslí uši paruku a pleš

...

Ó tempora ó mores - ad absurdum

Ó tempora ó mores - bene vobis

...

Galeje - těžký trest odsouzených, nucené trestanecké práce. Toto slovo skupina použila ve skladbě *Dokola dokola*, která je pojednáním o „každém dobrém skutku, který bude po zásluze potrestán“, jak se přímo uvádí v refrénu písně. Současně s tím je v další části textu uveden i výčet několika trestů, které mohou dotyčné osoby potkat.

...

někomu deset let bobříka mlčení

někomu **galeje** a někomu zas mučení

...

Renta - výnos (například z vloženého kapitálu), dnes se také používá jako výraz pro nějakým způsobem přisouzené zasloužené finance. V písni *Austrálie* (viz Místní názvy) je výrazem pro obnos peněz vydělaný v průběhu života.

V písni *Město Londýn* použila ZNC v refrénu jen angličtinu.

...

London Town - my Love

London Town - Hallo

London Town - my Love

London Town

Lon - don - don - Town

Píseň Hamlet:

Je to dávno, měl jsem divný **hobby**,
na hřbitově otvírat hroby...

Anglické slovo *hobby* je zde použito proto, že se rýmuje se slovem *hroby*. Slovo pochází sice z angličtiny, ale je už v podstatě součástí české slovní zásoby.

All right - další anglický výraz. Toto slovní spojení znamená „vše v pořádku“ a v české slovní zásobě ještě úplně nezdомácnělo, nicméně se používá velmi často v mluvě mládeže. Skupina je použila v několika textech, například v písni *Elektrická sesle*.

...

Elektrická sesle - sedí na ní sklesle
uvázaněj veľkej uplakanej krokodýl
zatáhnem za páku - dostane svou dávku
vymrští se hned a začne tancovat

...

jen žádnéj strach

all right

...
...
Rathaus - je výraz, který můžeme označit za germanismus, v překladu slovo znamená radnice, v současné češtině se standardně nepoužívá - jde o archaismus, užívaný v období raného a středního novověku. V textech ZNC je použito přímo v názvu písně *Čert v Rathause*. V samotném textu se střídá jak podoba radnice, tak podoba *ratahus* - mají ovšem své funkční odlišení. První slovo je užito v případě, že se o budově hovoří z hlediska dnešní doby. Děj písně se totiž odehrává v blíže neurčené době, ale jsou v něm určité náznaky, že by se mohlo jednat o dobu, kdy němčina byla v českých zemích úředním jazykem - o 17. až 18. století.

...
...
Na plzeňským náměstí stojí stará radnice
na dvoře tam kdysi kozel podlehl panice

...
...
společně vtevřeli vrata rathause

...
...
Otec rabotajet v kolchoze - rusismus z písně *Jsi skvělejší kus*, toto slovní spojení se objevuje v části textu, kdy se zpívá o návštěvě Sibiře.

...
...
Poletíme k nám až do Sibiře
bílá je tundra, má, má, má,
otec rabotajet v kolchoze

...
...
НИЧЕВО НЭСЛУЧИЛОС JA НИКАКОЈ ДУРАК! - ruské výrazivo v písni *Proč jsem se zcvok*. V překladu to znamená „nic se nestalo, nejsem žádný hlupák / blázen“. Souvisí to s textem písně, ale lze se jen dohadovat, proč zrovna skupina zvolila pro vyjádření právě ruštinu.

...

29. ledna

Spadla mi na hlavu bedna
Rezavej hřebík trčel ze dna
Štěstí
Že byla jen jedna

...

Armagnac - tradiční francouzský vinný destilát, je
použit v písni O bázlivém králi. Král, jako
reprezentant nejvyšší vrstvy obyvatelstva, a
francouzština ve své době jako jazyk vyšších vrstev
pro svůj půvab a noblesu. *Armagnac* je zde použit také
pro lepší odlišení krále od ostatních, obyčejných
lidi. Jenže Znouzectnost má opět pro ní typické
rozuzlení příběhu...

...

A tak jednou po ránu
prohlásil ten brach
"zahodím svou korunu
a s ní i svůj strach"
udělal jak řekl
dal si **armagnac**
před hradem poklekl
a sežral ho drak

...

2.5 Místní názvy (toponyma)

Místních názvů se v textech písní objevuje poměrně hodně. Jedná se o názvy skutečné - české - zejména související s okolím Plzně (Krkavec, Bory, Plzeň, Nemanice, Praha), i cizí (Londýn - London, Soho, Reichstag, Berlin, Komodo, Temže, Austrálie), ale i neskutečné, vymyšlené (hostinec U Exilu, Údolí slepců, ostrov Zapomnění, Moře klidu, Zátoka stínů)

Krkavec - vyvýšenina kousek od Plzně, na které je skládka. Znouzectnost v písni *Dohromady* zpívá o založení kapely a že je vlastně jednoduché sehnat kus aparatury nebo hudební nástroj, protože právě na Krkavci se jich na skládce najde mnoho...

...

kytary a bicí taky

zesíky a jiný braky

na **Krkavci** jsou jich mraky

stačí jenom brát

...

Skupina má ve svém repertoáru píseň *Převrat v Banánové republice*. Banánová republika (v textu užito jako název fiktivní země) je pejorativní označení zemí v Karibiku, které byly závislé na produkci banánů. V textu se objevuje pojmenování fiktivního hostince - *Hostinec „U Exilu“* - název vyjadřuje obrazně nestabilitu vládních systémů banánových republik. Je to místo, kde se sešla svržená vláda, o které je v písni zmínka, připravující se na exil, aby si zachránila život.

Generál Sančo Grácia se zmocnil vlády

v **Banánový republice** někde uprostřed pralesa

Hlásili to po ránu ve zprávách
a psali v novinách
Banánová republika, kde není nic jiného
než banány
a armáda

...

Dámy a pánové, ta svržená vláda sedí momentálně
v **hostinci " U Exilu"**, nalejvá si hlavy banánovým
mlíkem a přemýšlí. Přemýšlí, jak se dostat zpátky
k moci. No, když bude dost dlouho přemejšlet,
tak určitě na něco přijde.

...

Údolí slepců - toto slovní spojení v textu
stejnomené písni vyjadřuje neprozkoumané a tajemné
místo, co si obyčejný, zdravý člověk nedokáže
představit a vlastně ho ani nemůže vidět, protože je
„slepců“.

tam je skryté údolí - neznámé světu
hluboké údolí - **Údolí slepců**

Neznají barvy - žijíce v temnotě
a krásu kolem - zkoumají dotykem
naplněn vůněmi je jejich divný svět
a slovo světlo je obsahem legend

Bory - městská část Plzně, známá tím, že je v ní jedna
z českých věznic. V textu písni *Rockremroll* se zpívá o
vexláku Tonym, který byl zavřen do vězení. A název
Bory byl vybrán jednak z toho důvodu, aby se text
rýmoval a také proto, že je to plzeňská kapela, která
je hrdá na své město (i s jeho negativními rysy),
proto hlavní postavu písni musí zavřít do plzeňského
vězení, aby zůstala vlastně „doma“.

Co teď - já teď už nemám bony

a kde je vexlák Tony ?

Je Je Je Je

toho zavřeli na **Bory**

Tak co teď bude dál ???

Soho - známá městská část v Londýně. Více o této městské části z internetové encyklopedie *Wikipedie*: „V oblasti, nyní označované jako Soho, byly původně pastviny. V roce 1536 byly zabaveny Jindřichem VIII., který z nich vytvořil královský park u Whitehallského paláce. Pojmenování Soho se poprvé objevilo v 17. století. Označovalo původně jeden konkrétní dům, zřejmě hostinec, který navštěvovali lovci, kteří pořádali v parku hony. Slovo „soho“ bylo používáno jako lovecký pozdrav.

Navzdory dobrým úmyslům bohatých vlastníků pozemků, hrabatům z Leicesteru a Portlandu, vytvořit zde atraktivní oblast pro majetné, podobnou sousedním Bloomsbury, Marylebone a Mayfair, se zde usazovali chudí přistěhovalci, například Hugenoti z Francie, a tak se Soho nikdy nestalo lákavou pro zámožné. Místo toho se tato čtvrt' stala zanedbanou, divokou a kosmopolitní. Po roce 1700 se aristokraté bydlicí na Soho Square a Gerard Street odstěhovali a do jejich domů se začali stěhovat herci.

V polovině 19. století byly všechny vážené rodiny vystěhované a místo nich se sem přesunuly prostitutky, hudební kluby a malá divadla. Na počátku 20. století se zde objevily levné jídelny nabízející kuchyně různých národností, a tak se Soho stalo oblíbeným

místem stravování pro intelektuály, spisovatele a umělce.

V období 30. až 60. lety byly hospody v Soho každý večer plné opilých spisovatelů, básníků a umělců, z nichž většina nedosáhla větších úspěchů a v té době se také vymezila skupina bohatých majitelů hospod.

Soho má pověst jako středisko erotického průmyslu Velké Británie. V 50. letech 20. století zde existovalo několik nevěstinců a v 70. létech v oblasti prostírající se mezi Čínskou čtvrtí, podél Wardour Street a Old Compton Street sídlilo více než 250 sexshopů, kin, ilegálních barů, obrovské množství nevěstinců a pouličních prostitutek.

V 80. letech policejní čistky spolu s kontrolou licencí místními úřady vedly k úpadku těchto nelegálních živností. Střediska této činnosti se nyní soustřeďují do malé oblasti v okolí Brewer Street a Berwick Street. Pověst Soha jako čtvrti červených světél, tak v současnosti již neplatí.“

Znouzectnost o Soho s nadsázkou zpívá v písni *Město Londýn*, je to text o návštěvě Londýna, co by při ni člověk měl udělat, kam jít a jaký je potom návrat do rodné Plzně.

Ve stejné písni se objevuje i název řeky *Temže*.

Projít kluby dole v **Soho**

plivnout z mostu nade *Temží*

a potom si půjčit kolo

projet na něm Londýn

...

Je načase sbalit mapu

prachy nejsou, tak co s tím ?

Zhasnout světla, bouchnout dveřma

skočit do bláta

...

Reichstag - v letech 1871-1933 dolní komora parlamentu Německé říše. Roku 1933 budova Říšského sněmu vyhořela a potom se již Říšský sněm nikdy nesešel. Po druhé světové válce byl po vzniku Spolkové republiky Německo ustaven jeho nástupce v podobě Spolkového sněmu, jenž funguje dodnes. ZNC název několikrát použila v textu písně Píseň neznámého generála, kde evokuje atmosféru konce druhé světové války a vyzdvihuje hodnotu míru.

Já kvér políbil, když hořel **Reichstág**

a nad Berlínem táhnul se dým

no a v zápětí prohrál ho v kartách

s pobočníkem a bednou min

...

Kvetly jabloně a hořel **Reichstág**,

nejen válku jsem prohrál - co dál,

když na smrdišti dějin je zátah

zmizel kaviár, zůstal jen hrách.

...

Kvetly jabloně, dohořel **Reichstág**

jednou vzpomínky přikryje šed' -

jako mumie v depozitári

budu platnější nežli jsem teď...

...

Zapomnění - ... ostrov jménem Zapomnění, píseň *Divadlo snů*. Text pojednává o divadle, kde má každý nějakou roli, což mu pomáhá zapomenout na všední problémy.

Každý tam má

ten jeden svůj
oči zavři
chvíli postůj
za okamžik
najdeš svůj sen

...

Sen to je lék
na utrpení
ostrov jménem
"Zapomnění"

Moře klidu - název místa, které obrazně vyjadřuje
místo děje písně *Tulipán*.

Na **Měsíci** pobíhá
a křičí bledý pán
místo prázdné je tam
kde měl bílý tulipán
Smutný je a z toho smutku
tma na vše padá
kdo mu ho vzít mohl
to je velká záhada

To jsou věci v **Moři klidu**

...

Vyrýpl ho kosmonaut
měl modrý skafandr
ze **Země** pryč odletěl
na vesmírný vandr

...

Na dně *Moře klidu*
stojí malá raketa
(malinká)
v 10:15 podle plánu
právě odlétá

(odlétá)

Na palubě kávu pijí

kosmonaut a pán

(bílou kávu)

na stolečku v květináči

voní tulipán

Komodo - ostrov v Indonésii, v písni *Obzvlášť vypečená pout'* má v textu charakter exotického místa, odkud se může objevit pouťová rarita, co na poutích bývá k vidění, na rozdíl od normálních známých míst - původ z dalekého ostrova Komodo nikdo nemůže vyvrátit ani zpochybnit, protože se tam běžně nedostane. Zde je ve spojení s dračím vejcem.

Bicepsy tetované snědého pána

lochneska na páru - vousatá dáma

tančící medvědi - houpací klece

z ostrova **Komodo** jedno velké

pravé dračí vejce - o o o

...

Zátoka stínů - tajemné místo, kde podle textu stejnojmenné písni leží na dně zátoky stará obchodní loď. Píseň vypráví o cestě lodi, která se potopila, a o tom, co se pak stane na její „poslední cestě“ v soudný den.

Vydala se na svou dalekou pout'

veliká a krásná obchodní loď

asi léta Páně sedmnáctset

odpoledne o půl páté

...

Stínu v **Zátocě stínů**

se jménem lodi

co nikdo dávno nečeká
stínu v Zátocě stínů
kapitán velí docela sám

...

Lodě ze dna moří zvednou se ven
až nastane soudný poslední den
a domů se vrátí do přístavu
co na konci světa čeká

...

Nemanice - obec v okrese Domažlice, zde použito
z důvodu přesného frázování a rýmu, navíc pojmenování
evokuje frazém *být z nemanic* „být chudý, nemajetný“.

...

Cestující z **Nemanic**
prozpěvují z plných plic
písně vítězů
v rytmu vlaku kol

...

Austrálie - název písně, ve které skupina zpívá o
návštěvě Austrálie. Co tam vše člověk může vidět,
zažít, a podobně. Skupina o tom zpívá s humorem sobě
vlastním, v Austrálii pochopitelně nikdy žádný z členů
nebyl. Píseň končí slovním spojením: „... jak se tam
žije“, které na koncertech Znouzectnost téměř vždy
doplní slovem: „obráceně“.

Jako malý dítě
jednou o Ježíšku
pod stromečkem rozbílil jsem
cestopisnou knížku
Od té doby maluju si
velkolepý plány
až zestárnu - celou rentu

dám do cestování

dám do cestování

Do Austrálie

do Austrálie

zajedu se podívat

do Austrálie

Do Austrálie

do Austrálie

zajedu se podívat

jak se tam žije

Na vlastní chci oči vidět

všechno vzhůru nohama

protinožce kudrnatý

s placatejma nosama

Ryby chytaj na suchu

a ve vodě zas ptáky

a stopujou náklad'áky

velký jako vlaky

velký jako vlaky

Do Austrálie.....

Žijou prej tam tvorové

jmenujou se Klokani

mají kapsy na břiše

a nemaj rádi tykání

Žlutý nosej čepice

nadepsaný Taxi

vlezete jim do kapsy

a vodnesou vás kamsi

Do Austrálie.....

Mars, Hrůza, Strach - názvy vesmírných těles, dva z těchto názvů jsou fiktivní. Skupina v textu písničky *Mars útočí* nejprve zpívá o tom, že Mars není hezká planeta a že na ní není nic moc hezkého, ale už v refrénu se objevuje směřování textu jiným směrem, opět se projevuje humor skupiny.

...

Nehleďte krásu na planetě **Marsu**

nehleďte krásu na planetě Mars

Skály rudé rudý prach

měsíc **Hrůza**, měsíc **Strach**

vyhněte se zdáli planetě Mars

...

Piráti tam vesmírní s vysavačem nesmírným

číhají na lodě plné hamburgerů

Na vlajce rudé hlava robotí

křížem pod sebou šroubováky má

...

Svět - klec jménem Svět. Píseň *Divné přání*, skupina zde zpívá o tom, jak by bylo krásné se na chvíli ocitnout na „druhé straně“ mříží jako zvířata v ZOO, která se jen tak válí, pospávají, pozorují ruch kolem sebe a nemusí se starat o potravu. Na druhou stranu, že to vlastně není tak jednoduché, protože jsme se narodili do doby plné problémů, kdy se o sebe musí každý postarat, a že by se nám moc dlouho nelíbilo takhle žít, protože potřebujeme nějaký pohyb, aktivitu a činnost.

...

A já někdy přání mám

jaké je sdělím vám

Jenom na chvíli

jenom okamžik

z druhé strany být

...

Jenže všechno háček má

jaký tohle řeknu vám

Já se narodil

v kleci jménem **Svět**

plný problémů

a tak nemůžu

dlouho vydržet

na místě kde

zvolna nuda ubíjí

...

2.6 Vlastní jména lidí (antroponyma)

Stejně jako v kapitole *Místní názvy (toponyma)*, můžeme říci i o vlastních jménech lidí, že v písních označují jednak skutečně existující postavy, jednak fiktivní. ZNC využívá jak jména cizí (*Malcom, Sančo Grácia, Francois Villon, Tony, Mozart, Mydlář*), tak česká (*Božka, Vilík, Koniáš, Hynek, Vilém, Jarmila, Jiřina, Květa*). U cizích výrazů pracuje textař i s jejich možnou adaptací - fiktivní jméno má adaptovanou podobu. Jako vlastní jména postav se objevují i slova jako *Noc, Vítr*.

Malcom - Malcom Mc Laren, módní návrhář, který spolu s Vivienne Westwoodovou stál u zrodu hnutí punk a jenž byl ikonou pro oblečení těchto lidí. Citace ze serveru www.modapraha.cz: „v roce 1975 se po King's Road procházel mladík v tričku. Nad emblémem skupiny Pink Floyd měl naškrábán nápis „nenávidím“. To, co zbylo z jeho vystříhaných vlasů, měl nabarveno nazeleno. Prodíral se mezi turisty a plival na hippie. Malcom, jak ho spatřil, okamžitě pochopil, že tento podivný „nihilista“ bude tím nejlepším manekýnem propagujícím zboží nabízené v jejich butiku, tentokrát s názvem Sex. Onen mladík si říkal Johnny Rotten a stoupl si před mikrofon. Jeho amatérský hlas popřel veškeré jistoty. I další členy kapely Sex Pistols, kterou se rozhodl Malcom založit, posbíral na ulici. Hymnická píseň kapely *Anarchy in the U.K.* přivedla generaci mladých do jednoho šiku. Spojené království zaplavili punkové se vzteklými grimasami v obličejích, jejichž dolní ret propichovaly zavírací špendlíky. V záměrně otrhaných sakách, v síťovaných vestách, v kalhotách s cvočky, s vojenskou výzbrojí, ve školních blejzrech s provokativními nápisy připomínaly tyto přízračné postavy surrealistické desperáty nebo dadaistické

koláže. Scházeli se v Luisině klubu v Soho. Inspiraci pro ně byla zhroucená minulost. Za tím všim stál anarchistický zlatokop Malcom. Byl to on, kdo punkový vir údajně přivezl ze Spojených Států do Evropy“... Znouzectnost použila jeho jméno v písni *Dohromady*.

...
Kvádra máme vod **Malcoma**

sou i trochu plesnivý

až se nám tu sejde měna

i Pistols se podiví

...

Božka - trochu pejorativně znějící domácká podoba jména Božena, v písni *Podzim* je užito z důvodu přesného frázování a rýmu a zároveň evokuje jednoduchý partnerský vztah s povrchními zájmy.

...

Je jaro a pupeny

krásně se nalejvají

vytáhnu svou hodnou **Božku**

do přírody půjdem trošku

...

Sančo Grácia - španělsky znějící jméno, v textu písni *Převrat v Banánové republice* je to jméno generála, který se zmocnil vlády nad ostrovem. To, že je v textu napsáno částečně adaptované, lze přisoudit tomu, jak skupina s nadhledem přistupuje k tématu pejorativního označení „Banánová republika“.

...

Generál **Sančo Grácia** stojí na balkóně

a hází po lidech slibama, že bude líp

a lidi vyskakují a lidi jsou rádi

ale byli by radši, kdyby po nich házel

koláče

a řízky

...

...

Francois Villon - [1431(?) - 1474(?)], francouzský básník, vedl nevázaný bohémský život, a ačkoli studoval svobodná umění na univerzitě v Paříži, pohyboval se neustále na scestí, byl považován za rváče, zloděje, tuláka i dobrodruha podsvětí. Skupina jeho jméno a vlastně i odkaz na způsob jeho života použila v písni *Chtěl bych se toulat s Francois Villonem*.

...

...

Chtěl bych se toulat s **Francois Villonem**

Pařížskou nocí patnáctého století

a v malé taverně, co je kousek za rohem

poslouchat jeho básně, co jak vítr se rozletí

rozletí ...

...

Tony - jméno použité v písni *Rockremroll*, v příběhu je spíše přezdívkou, než jménem - evokuje poangličťování jmen mezi veksláky.

Vilík - píseň se stejným jménem pojednává o smrti kuřete, které zemřelo a jehož majitel k němu měl velmi hluboký citový vztah. Alespoň tak to vypadá na začátku písně, ovšem nebyla by to ZNC se svým typickým rozuzlením příběhů, kdyby se posluchač ve druhé sloce nedozvěděl, že majitel sám kuře *Vilika* snědl.

...

Vzpomínám na ty časy

kdy jsme spolu žili - on a já

vzpomínám na ty časy

a z rádia nám pan **Mozart**

k tomu hrál

...

Sedím na dvorku
plný mám břicho
a co z něj zbylo
to jsem už zahrabal
Bude tu bez něj
smutno a ticho
Co se dá dělat - život jde dál
Chcíp on chcíp
mý malý kuře **Vilík** umřel
a já zůstal sám

...

Mozart - rakouský skladatel (1756-1791), jeho jméno je v písni *Vilík* použito kvůli dobrému rýmování a také jako aluze na Mozartovo rekviem.

Koniáš - Antonín Koniáš, česky Koňas nebo také Koňas z Vydří, (únor 1691 - 27. října 1760 Praha) byl český kazatel, misionář a náboženský spisovatel, člen jezuitského řádu. Celý svůj život zasvětil katolické protireformaci v českých zemích. Věnoval se jí jak v kázáních, tak i ve své literární činnosti. Jeho boj proti protestantské literatuře vedl ke spálení značného množství knih (30 000 podle pečlivě vedených záznamů).

Znouzectnost v písni *Koniáš* naráží na pálení knih Antonínem Koniášem

...

Hej počkej chlapečku, co to máš, tohle je tvá hračka ?

No tak se podívej na to, co mám já !

BENZÍN - něco tady zavoní

BENZÍN - a mně to začne hřát

...

Hej počkej děvčátko, co to máš, to je tvoje učebnice ?

No tak se podívej na to, co mám já !

PETROLEJ - něco tady zavoní

PETROLEJ - a mně to začne hřát

...

Hranice hoří

Hranice hoří

...

Můžete mi říkat **Koniáš** dvacátého století Koniáš,Koniáš,Koniáš

mé hobby je oheň , temno , strach a žár Koniáš,Koniáš,Koniáš

nenávisť je moje a já zas vaše prokletí Koniáš,Koniáš,Koniáš

ale kus mého já dříme v každém z vás Koniáš,Koniáš,Koniáš

...

Mydlář - Jan Mydlář, nejznámější český mistr ostrého meče, zakladatel katovské rodiny, která působila v pražských městech po několik desetiletí 17. století. Jan Mydlář vstoupil do národních dějin především jako popravní sedmadvaceti pánů, rytířů a měšťanů, předáků českého stavovského povstání, kteří byli popraveni 21. června 1621 na Staroměstském náměstí. Patřil k zámožným obyvatelům Starého Města pražského, jeho taxy za mučení a popravy byly dost vysoké... (Citace z knihy Martin Monestier, *Historie trestu smrti*, Paříž 1994, české vydání Rybka Publishers, 2001, strana 359).

Znouzectnost použila jméno kata Mydláře v písni *Elektrická sesle*, kde skupina opět s humorem sobě vlastním zlehčuje téma popravy.

...

Elektrická sesle - sedí na ní sklesle

uvázanaj veľkej uplakanej krokodýl

zatáhnem za páku - dostane svou dávku

vymrští se hned a začne tancovat

...

Vážení přátelé, jedem na noční proud

a tak jen dál - jen pojd'te dál

s klidem
náš pan doktor **Mydlář**
ten dělá si svou práci moc rád
pomůže
a rád
jen žádnéj strach

...
Noc a Vítr - v písni *Sedm statečných* jsou obě dvě
slova personifikaci výtržníků, raubířů, gangsterů.

...
Jako dvojka grázlů
Noc a Vítr přišli k nám
ulicí se honí
Kapičkama deště střílí
po všem co se hne
z vytasených zbraní

...
Jména *Hynek*, *Vilém*, *Jarmila* - se objevují v písni
Jaro. Pomocí jmen textaři odkazují na Karla Hynka
Mácha a jeho *Máj*, ovšem téma je zpracováno opět
s typickým humorem skupiny.

...
Zas jaro vrátilo se mezi nás
a ptáci z krajů dalekých
sněženky vyrazily v lučinách
do země zalez loňskej sníh
Zmlácenej **Hynek** v sadu se válí
a **Vilém** o kus dál se plácá do holín
na mostě **Jarmila** dělá že skočí
hasiči sázejí se s lidma od novin

Květa - stejnojmenná píseň, vyznačuje se přesným frázováním a rytmikou, jméno *Květa* se výborně hodí k celkové náladě textu.

...

Seděli jsme na molu a smáli jsme se světu
šla okolo jedna holka, poznali jsme **Květu**
Nadávala nám, říkala nám, že jsme blázni
a tak jsem vstal a řekl jí:

...

Jiřina - ve skladbě *Píseň budoucnosti*, což je taková malá slovní hříčka Démy, se objevuje v příběhu prodavačka, která se jmenuje Jiřina a má plášť. Je to z alba *Píseň instantního štěstí*, které vzniklo v roce 2000 a Déma je v této písni očividně inspirován normalizačním Dietlovým seriálem *Žena za pultem* a jménem herečky hrající hlavní roli, proto také toto jméno v textu. Na koncertech často Déma zpívá: „... jmenovala se Jiřina Švorcová a měla plášť“...

...

A tak jsem jí koupil
pana projektanta
sadu tužek a malou kancelář
a také paní prodavačku
jmenovala se **Jiřina** a měla plášť

...

2.7 Pohádkové motivy a postavy

Znouzectnost je mezi svými posluchači známa svou oblibou a láskou k pohádkám a pohádkovým motivům. Členové kapely rádi používají ve svých textech různé pohádkové bytosti. Říká se, že by to nebyla Znouzectnost, kdyby se na jejím albu nevyskytl alespoň jeden trpaslík, čert, drak, kouzelný dědeček apod.

Mrazík, Nastěnka, Marfa, Ivan, Baba Jaga - píseň *Pohádka*, skladba je takovým zhudebněním klasické ruské pohádky o Mrazíkovi, ovšem v podání Znouzectnosti se opět jedná o humorné zpracování.

...

Jede **Mrazík** lesem bříz zapadaných sněhem
Nade stromy **Baba Jaga** v hmoždíři letí
Ivan honí samoběžky - je u konce s dechem
Z větví padají havrani a válejí se smíchem

...

Hloupej Honza, dědeček, trpaslíci, rohatej, obři - všechny tyto pohádkové bytosti se objevují v jedné písni nazvané *Nula IQ John*. Je to píseň o hloupém Honzovi, vyskytuje se v ní též expresionismus „**sežral**“ (k expresivním výrazům viz dále). V tomto případě by jiné, méně provokující slovo nevystihovalo přesně situaci v příběhu.

...

Chodí Honza světem, na hůl ho kdekdo bere
je to starej dobrák, zatím se jen smál
Dědeček mu **sežral** buchty a pak do bot prásknul
tak pokrčil ramenama a šel zase dál

...

Nemám v hlavě piliny a ani ne slámu

jsem jen **Hloupej Honza** a buchtu mám rád

Jak to všechno skončí i tahle pohádka

až vás vezme rohatej tak půjdu zamávat

...

Šašek, princezna - další typické postavy z pohádek, v textu skupiny se objevují v písni *Nevděk světem vládne*. Text má pohádkový motiv, ale je napsán tak, že si pod ním člověk dokáže představit i jakési bědování nad dnešní společností. V této situaci se hodi připomenout, že skupina své názory posluchačům nevnucuje, ani se s nimi na svých internetových stránkách nehádá, jen pobaveně sleduje, co si posluchači dokáží v textech představit za poselství.

...

Šašek utrhnul rudou růži

smutnou šel **princeznu** rozesmát

král ten mu za to dal stáhnout kůži

aby se nemusel trůnu vzdát

...

Nevděk světem vládne

Jó - je to pravda

ač je to k nevíře

ve světě pohádek

a možná, že i jinde

v nějaký jiný díře

...

Král, drak - obě tyto pohádkové postavy se vyskytují i v předchozí písni v dalších slokách, rozhodl jsem se je demonstrovat na jiném textu - *Píseň O bázlivém králi*.

...

Žil byl jednou jeden

hodně starej **král**

možná je to divný
on se hrozně bál
bál se tmy a **draků**
bál se jíst a spát
bál se funebráků
bál se plakat smát
bál se svojí samoty
bál se alkoholu
bál se každý novoty
bál se světabolu

...

Vzteklej skřítek - název písně, která vypráví příběh o nalezení malého skřítky a seznámení s ním. V textu se objevuje drobný humor, typický pro skupinu, např. usušení mokrého skřítky v troubě.

...

A bylo po dešti a já šel chvíli ven
něco se mlelo v louži před domem
Ruku jsem natáh a ven to vylovil
říkal jsem si myš - ale on to **skřítek** byl
Polapenej dvěma prsty vzadu za kabát,
škube sebou, vodu prská, zjevně se chce prát
a ještě syčí, syčí, zle na mě prská...

...

Honza Snílek - se objevuje v textu písně *Ještě není čas*, jméno je přímo charakteristikou postavy textu.

...

Ještě není doba
Na písničky u lásce
Stačí se jen podívat
Trochu kolem sebe

...

Všichni kolem spokojeni

Všichni kolem zdraví
Jen za pecí zuby jektá
Osamělej **Honza Snílek**

...
Mikeš - velmi známé jméno, pod kterým si většina lidí vybaví Josefa Ladu a jeho černého kocoura v botách a s ranečkem. V písni *Potkal potkan trpaslíka* jméno zdůrazňuje děj. Název písně je zase aluzí na píseň Jiřího Suchého *Potkal potkan potkana*, v textu je využita i část parodie básničky, která se říká při hře *Chodí Pešek okolo*.

...
Trpaslík zas:
"Podívej tak to si rozmysli!
Už mi jeden kdysi říkal tyhle nesmysly
Na toho Hlodavce co si na mně dovolí
Na toho já pošlu všechny kočky z okolí!"

...
Chodí **Mikeš** okolo
Nedívej se na něho
Kdo se na něj podívá
Tak toho ten kocour...

...
Princ, princezna - další pohádkové postavy se objevují v písni *O princezně z růží*, je to volné zpracování pohádky o Šípkové Růžence, ale s typickým zakončením skupiny, která zde opět ukazuje svůj smysl pro humor.

...
Jednoho rána na koně vsedl
Naivní mladý a spanilý **princ**
Do světa vydal se dívku si hledat
Nad jejíž krásu už není prý nic
Zakletou dívku ve spícím hradě

Ukrytém v kvetoucí růže plané

...

Když zvedla víčka a spatřila jeho
Časem a strádáním zestárlou tvář
Jala se ječet a na pomoc volá
Komornou svojí a hradní stráž
S princem v tu chvíli svět se zatočil
Jak zasažen bleskem zůstal tam stát
Pak po ní skočil a nechtějte vědět
Proč ona navěky bude už spát

...

Jak začala válka o korunu - stejnojmenná píseň, je to jeden velký příběh o králi, kterého už nebaví být králem, a tak se rozhodne předat vládu některému ze svých synů, od kterých žádá, aby mu přivezli ze světa něco pro radost. A ten, co pro něj bude mít nejcennější dar, získá jeho království. Jména synů jsou přímo charakteristikami osob, *Narcis, Rek, Poeta*. Celý text písně je součástí příloh, jelikož je příliš dlouhý.

Florián a Kilián - jména dvou trpaslíků ve stejnojmenné písni, každý z nich úplně jiné povahy. Zpočátku to vypadá jako nevinná pohádka pro děti, ale konec písně má nečekané rozuzlení. Aspoň pro ty, kteří Znouzectnost neznají.

...

Pod pařezem v kapradí
bydlí **Florián**
malý hodný trpaslík
vegetarián

...

Skřeti se mu vysmívají
nejvíce z nich **Kilián**

drzý silný protivný
zkrátka chuligán

...

Divné věci dějí se
v téhle zemi skřeti
i když to tak vypadá
není to pro děti
Skřeti když se dozvěděli
co že vlastně snědli
Floriána oběsili
na zakrslé jedli

...

O němém rytíři - stejnojmenná epická píseň, vypráví o okamžiku, kdy se zrodily války, má charakter jakéhosi veršovaného mýtu.

...

Kde se vzal tu se vzal vítr zafoukal
malý kousky války všechny posbíral
roznesl je na západ sever východ jih
rozfoukal je všude do rána to stih
Němý rytíř chodí světem od těch dob
cosi stále hledá podle větru stop
hledá tam i tady nespočine chvíli
válka zatím někde dobře lží ukrytá
a sílí

...

Čerti - stejnojmenná píseň, ve které se zpívá pouze o těchto pohádkových bytostech. Jak u skupiny bývá zvykem, celý text je příběh o dni, kdy ulicemi chodí Mikuláš, Čert a Anděl.

...

Čerti jdou, čerti jdou
kecky maj obutý

čerti jdou, čerti jdou
kabáty zapnutý
knoflíky stříbrný
popelcem vyleštěný
čerti jdou, čerti jdou
co tu asi dělají ?

Hledají....

Ctihodní křesťané
bezbožní i pohané
Nový rok zas je tu
anděl zvednul trumpetu
jaképak divení
je tu doba sklízení
čerti jdou, čerti jdou
co tu asi dělají ?

Hledají....

Čerti jdou, čerti jdou
nůše maj proutěný
dušema nabitý
skoro se tam nevejdou
Tak ahóóój - za rok zas
až se vrátí sklizně čas
čerti jdou, čerti jdou
spokojeně brumlají

Brumlají....

...

*Ahasver, bludičky, draci - píseň Petr a strašidla,
ahasver je označení pro věčného tuláka, bludičky a*

draci jsou další z řady pohádkových „potvor“, které
Znouzectnost ráda používá.

...

Petr hlavou kroutí: To jsou ale věci

kde je **Ahasver, bludičky a draci**

zlatý klíče vyndá od veliký brány

a kopancem vyplaší dotěrný vrány

dotěrný a drzý vrány

...

Pů - v písni *Mokasín*, jméno medvídky *Pů* zde bylo
použito pro lepší znázornění a pochopení textů.

...

Chci být u tebe

chci být tvůj medvěd **Pů**

chci aby loviči, než pasti nalíčí

se domnívali že medvědi tvrdě spí

...

Minotaur - postava ze Starých řeckých bájí a pověstí,
Minotaurus byl uvězněn v krétském bludišti a nevěděl,
jak se dostat ven.

...

Zmatený **Minotaur**

chodbami bludiště se proplétá

naráží do dveří

a hledá které vedou do léta

...

2.8 Neologismy, autorská slova a různá přirovnání, která kapela s oblibou používá.

Déma i Golda mají ve velké oblibě různá přirovnání a rádi vymýšlejí nová slova. Jako příklad bych na začátek uvedl výraz *baladajky*, který je obsažen v názvu alba *Odrhovačky a Baladajky*. Tento výraz je, dle slov Démy, spojením slov balalajka a bajka.

Dalším, velmi zajímavým tvarem, je výraz *tamzemský rum*. Objevuje se v písni *Jak začala válka o korunu* (*Bomboniéra*, 1998). Je to krásný výraz, který označuje rum z nějaké, nám vzdálené oblasti, kde se příběh odehrává. Umožňuje posluchačům, aby si každý situoval příběh této písni do míst dle vlastní představivosti. Slovo je utvořeno podle slova *tuzemský*.

Propadlo - v textu písni *Letadlo*. Tento výraz se rýmuje se slovem *letadlo* a navíc v textu zastupuje všední výraz „díra“, „propadliště“ nebo „otvor“.

...

Viděl jsem viděl jsem letět letadlo
to letadlo mělo v podlaze **propadlo**

...

„*s úsměvem římských katů*“ - píseň *Jak z toho ven*, text pojednává o nějakém problému, kde se hlavně klade pořád otázka „jak z toho ven?“

...

Hrála jsi se mnou hru zlou
s úsměvem římských katů

...

„*kopáči funí jak malí sloni...*“ - přirovnání se vyskytuje v písni *Tunel*, jejíž text je o hledání nějaké cesty, kterou se má skupina (autor) vydat...

...

Kopáči funí

jak malí sloni

choboty frkající

vodu z kaluží

...

„...protékají jak slaná voda nosem jogína“ - toto velice zvláštní přirovnání lze nalézt ne v textu skupiny Znouzectnost, ale na obalu alba folkového dua Démophobia. Dokládá Démovu lásku k jazyku českému, jeho zajímavé uvažování, kreativitu a uchopování nějaké skutečnosti, nebo věci způsobem, který může člověku neznalému těchto muzikantů připadat poněkud zvláštní.

...

Pověst čili báje lidová jest útvar poněkud podivný, ač obsahuje některé skutečné reálie. Střeptá polopravd jsou někdy doslova násilně naroubovány na hojně se vyskytující romantický patos. To je věc, o které se málo ví, neboť pověsti jsou občany přijímány cele a bez jakýchkoli názorů na věc. V takto upravených romantických příbězích se proto odrážejí touhy, sny a přání prostých obyčejných lidí. Ten, kdo nejvíce trpěl pod knutou krutých pánů, chtěl být také takový a pásl přirozeně i po bohatství, které oni vlastnili. To je tedy ten důvod, proč nacházíme takměř v každé pověsti možnost vykopání pokladu, možnost být alespoň, na chvíli zachráncem chudších spoluobčanů v tísní, nebo narážky typu: Já jim ještě ukážu!

...

Vždyť co je to pověst? Je to vlastně obyčejný všední příběh běžného pracovního dne proložený šťastnou, popřípadě tragickou událostí. Těch je v současnosti velice mnoho a nezaznamenávají se. To, co bylo včera zajímavé, dnes již neplatí. Dnes je tu nový mord, nové neštěstí, nová šťastně tragická událost a my jsme tímto množstvím tak zahlceni, že námi protékají jako **slaná voda nosem jogína**. A to je škoda. Věcná škoda. Ponořme se tedy do víru věků a naslouchejme vznešeným tónům obyčejné lidské závisti.

...

V souvislosti s Démophobií bych rád také zmínil Démovu schopnost velmi vynikající improvizace, kdy skládá příběh na základě slov od publika, která dostane při koncertu v průběhu přestávky. Tato slova předtím neviděl a teprve na pódiu je bere postupně, jak mu jdou do ruky a slovo od slova postupně vytváří děj a Déma komentuje některé, pro něj nečekané věci. Takto třeba na jednom pražském koncertu skládal příběh o víně, když vzal do ruky lísteček se slovem „**vbuch**“... Déma se zamyslel, slovo zopakoval a na vysvětlenou publiku, ale i postavám v příběhu (on byl v roli vypravěče) dodal, že je to opak od slova výbuch. Pravděpodobně sám nečekal, že toto řekne a velice ho to samotného rozesmálo. Z tohoto pražského koncertu existuje neveřejná, dvouhodinová nahrávka, kde tato improvizace trvala více jak 25 minut.

Smrdiště se objevuje v písni *Píseň neznámého generála* na albu *Folcore*. Vzniklo spojením slov *smetiště* a *smrdět*. Výraz *smetiště* je užit v rámci ustáleného spojení *smetiště dějin*, motivující sloveso zdůrazňuje pach a rozklad spojený s minulostí, vyjadřuje postoj kapely k válkám.

Novým slovem je i název alba *Folcore*, který jednak imituje cizí (anglické) vzory, jednak je spojením pojmenování dvou hudebních stylů (zdánlivě neslučitelných) - *folklór* a *hardcore*.

2.9 Expresivní výrazy

Expresivní výrazy jsou slova s nějakým citovým příznakem, který je dán jejich obsahem nebo hláskovou stavbou. O některých už jsem se zmínil v předcházejících kapitolách, proto se jimi na tomto místě nebudu zabývat - šlo o různé pejorativní a mírně zhrubělé výrazy, hypokoristikon *Božka*, nebo slovo *rohatej*, které považuji za expresivní na rozdíl od neutrálního výrazu *čert*, expresivita je dána i obecněčeskou koncovkou *-ej*.

Za expresivní výraz - už vzhledem k jeho hláskové struktuře - můžeme považovat slovo *kejkle*.

Nastěnka ta svoje ruce strká kam by neměla
Mrazíkova berla rychle ukáže co je v ní
Na Ivana už čeká pec rozpálená do běla
Kočka se psem v haldách sněhu po lese se honí
Baba Jaga začla zkoušet svý nekalý **kejkle**
Loupežníkům v jejich břichách tiše hlady kručí
Stromy náhle oživly jsou to divný **hejble**
Chtěj přivítat Ivana s otevřenou náručí

...

V této písni, nazvané *Pohádka*, se v se také objevuje slovo *hejble*. Je to okazionální výraz vyjadřující pohyb. Utvořen je tak, aby se rýmoval se slovem *kejkle*.

V písni *Nula IQ John* (text viz výše) je užito sloveso *sežral*, které má výrazně záporný expresivní příznak. Je to sice výraz hrubý, ale v textu má svoji funkci, není užit neúčelně.

2. 10 Ostatní

2.10.1 Inverzní a neprojektivní slovosled

Skupina často používá ve svých textech inverzní slovosled, většinou z toho důvodu, aby se text pěkně rýmoval, nebo z důvodu přesnějšího frázování. Inverzní slovosled je užíván především ve spojení přívlastků s řídicími substantivy. Spojení substantíva s přívlastkem shodným na druhém místě je považováno většinou za příznakové, v textech se takový slovosled objevuje několikrát.

Výprava křížová - píseň *Crusade*, v tomto textu zní inverzní slovosled lépe než objektivní, klasický. Je to možná z důvodu slov na konci rýmu, která obsahují zvukomalebné „ř“- rytíři, zavíří, křížovou...

...
Haj da dy dý dá - cestou jedou rytíři
Haj da dy dý dá - cestou dalekou
Haj da dy dý dá - vítr prachem zavíří
Haj da dy dý dá - za **výpravou křížovou**

...
Noha dřevěná - v textu písně *Námořník v láhvi*, kde se slovo *dřevěná* ve tvaru 7. pádu rýmuje se slovem „za druhou“.

...
na dně sedí námořník
s **nohou dřevěnou**
tvář má na sklo přitisklou
podivná to situace
jedna vlna za druhou

...
Paprsky sluneční - v textu písně *Polední blázen* je použit takovýto typ slovosledu, protože pokud bychom

chtěli, prohodit tato slova, museli bychom přidat jednu hlásku do předložky (vokalizace předložek). V textu se objevuje spojení „z paprsků slunečních“, a pokud by skupina využila výraz s neutrálním slovosledem „ze slunečních paprsků“, byl by narušen rým a z hudebního hlediska by bylo o dobu navíc.

...

Zvon poledne odbíjí - z **paprsků slunečních**

pomalů začíná motat svou síť

Ulice jsou prázdné - jenom na náměstí

jeden blázen tančí tanec svůj

...

V jednom případě se objevilo užití inverzního slovosledu ve spojení přívlastku neshodného a substantiva. Toto spojení je v češtině chápáno jako chybné, výjimečně se užívá v uměleckých textech - zejména písňových:

Cementu prach - text písně *Dračí setba*, je zde z důvodu přesného rýmování.

...

Kdo vzal dětem chuť se smát

dal jim nudu a **cementu prach**

...

Neprojektivní slovosled (tj. slovosled, při němž jsou části skladebních dvojic, které k sobě patří, od sebe výrazně ve větě vzdáleny) se objevil ve třech textech.

Voňavý k obloze vypouští dým - výraz je užit ve stejném textu jako výraz předchozí. K charakteru písně se hodí takovýto slovosled.

...

Zvon poledne odbíjí, komíny na střeších

voňavý k obloze vypouští **dým**.

...

Kouzelný přiletí oknem koberec - V textu písně *Písnička na dobrou noc*, pořádek slov napomáhá rýmování.

Kouzelný přiletí oknem koberec

Pokrytý hordou malých skřítků

Velikých něco víc než mravenec

Do rána budou tady držet hlídku

Jako maják blejská se mu pleš - v textu písně *Peníze* je na konci každé sloky nějaké krátké a výrazné slovo - pleš, blesk, klec. Proto je v tomto případě slovosled neprojektivní.

a ten strážník pláče

jako maják

blejská se mu pleš

Světlo se rozsvítí

do letadla právě

bacil blesk

2.10.2 Slovní hříčky

Slovní hříčky jsou ve skupině specialitou Démy - on si velice rád pohrává se slovy a jejich skládáním.

Pannatomanayetti - název stejnojmenné písně. Pokud před sebou posluchač nemá text této písně, velmi těžko zjišťuje, o čem vlastně ta píseň je. Je to zábavná slovní hříčka o panně, rajčeti, matě, panu Tomanovi a yettim, kdy se tyto postavy a věci vzájemně prolínají a teprve na konci příběhu se vše urovná tak, jak by mělo být. Celý text je součástí příloh, zde uvádím pouze ukázkou.

Text je rovněž aluzí na Čelakovského baladu *Toman a lesní panna*.

...
Toman tomato má - to tomato mate

...
Toman tomato má - mate to yettiho

...
A yetti mátu má - ta máta to je thé

...
a yetti mátu má - to mate tu pannu

...

Píseň *Letadlo* je další slovní hříčka z pera Démy, některá slova ovšem doplnil Golda. V tomto případě můžeme jen spekulovat, kde se Déma nechal inspirovat k napsání takového textu, on sám nikdy o motivu nemluví. Celý text je součástí příloh.

...

Viděl jsem viděl jsem letět **letadlo**
to letadlo mělo v podlaze propadlo
proč to letadlo tam mělo to propadlo

mě samotného by nenapadlo

...

Čísla jsou textem, který v podstatě nemá smysl (je do jisté míry nonsensový). Původně píseň skupina zahrála na koncertu jako jednu z mnoha improvizací. Proč se nakonec rozhodli tuto zvláštnost dát na řadové album, je věc neznámá, ale je součástí alba *Tvrdí kluci nepláčou*, kde skupina na bookletu CD mluví o vyslyšení proseb a kritik publika a kritiků a že si jejich připomínky rádi vezmou k srdci. Ovšem skupina reaguje velmi svérázně po svém, kdy dává jasně najevo, že slova kritiků opravdu nebere vážně. Možná proto je píseň *Čísla* součástí tohoto alba.

...

1,2,3,4,5,6,7,8
to 'sou ty čísla
kouzelný čísla

...

Mašina - slovní hříčka o cestování vlakem. I hudební doprovod velice přesně navozuje atmosféru nějakého malého motorového vláčku, jedoucího někde mezi malými vesnicemi.

...

Mašina, mašina, mašina, mašina
mašina, mašina zahučela
Batohy, batohy, batohy, batohy
batohy, batohy se klimbaly

...

Písnička - text této písně připomíná texty písní z pořadu *Hodiny zpěvu* Jaroslava Uhlíře a Zdeňka Svěráka. Je to jednoduchý líbivý a nenásilný text z pera Démy. Z tohoto textu je opět cítit smysl pro hravost.

... 19.3. 1945

Jednoho večera se malá holčička
náhle objevila na mé dlani
copak tu holčičko sama pohledáváš
to není místečko na čekání

... Jedním z mále významných textů skupiny je
slovo první v písní Pastile.

Čeká z čísla dva se třetí
Běžte za zlaté zlaté vědru, aby
Na světě je holčička volající do nebe
Dělat je dobře kopat není se nad sebe

2.10.3 Vulgarismy

Kapela vulgarismy téměř v textech nepoužívá, nepovažuje je za podstatné pro rockovou píseň (na rozdíl od mnoha jiných kapel). Více je možno se dočíst v rozhovoru s Démou (viz dále).

Jedním z mála vulgarismů v textech skupiny je slovo *hovno* v písni Bastila.

Srdce z olova ruce od špíny

Hovna ze zlata zaplatí všechny viny

Na cestě po žebříku vedoucím do nebe

Dobré je dolů kopat a smát se nad sebe

3. Rozhovor

Rozhovor s Démou se konal v březnu 2007 v Plzni u něj doma. Déma mi ukázal svou knihovnu plnou zajímavých svazků, bylo vidět, že je na svou sbírku knih hrdý. Rozhovor se nekonal formou otázka - odpověď, ale bylo to uvolněné povídání, které se točilo kolem textů skupiny. Zde v práci uvádím pár otázek, které jsou pro téma signifikantní. Některé odpovědi jsou zkrácené.

- Démo, zajímalo by mě, jak jste přišli k výrazu „Ničevo neslučilos...“ v písni Proč jsem se zcvok. No, to je výraz Oldy, v překladu to znamená „nic se nestalo, já nejsem žádný hlupák“. V podstatě to tam nemá nějaký velký význam, ani nevím, proč to Oldu napadlo.

Aha, a co takhle zajímavé slovo „Baladajky“? To slovní spojení se skládá ze slova balalajka, což je hudební nástroj a bajka.

Další zajímavý výraz je: "jak slaná voda nosem jogína".- Člověče, to už ani nevím, odkud to je.

Z bookletu Démophobie. Když jsme u té Démophobie, rád bych zmínil výraz "vbuch", který jsi použil jendou ve Vrtuli v Praze, když jste s Michalem improvizovali. Odůvodnil jsi to tak, že to je citoslovce, opak slova výbuch. A hrozně moc jsi se tomu smál.

To je dobrý, ty jo. No vidíš, to už si vůbec nepamatuju, to je právě kouzlo improvizace.

- Pojdme se podívat na vulgarismy ve vašich textech. Ve vašich textech jsem skoro žádné vulgarismy nenašel, proč?

No to je takový... My takový věci nepoužíváme vůbec, víš. Já si říkám, proč? Já si vždycky říkám, že člověk, který používá vulgarismy, je vlastně člověk bez argumentů. Jako sice správné použití vulgarismu může být dost trefné, ale může to dost zkazit pointu. My se bez nich obejdeme. Jako třeba Caine, ten mi občas vytýká, když uvádím nějakou písničku a řeknu tam něco trošku vulgárního, ale já si myslím, že to k hovorovému jazyku prostě patří. Ty vulgarismy vznikly a nějakým způsobem se vyvíjely. Vem si takové ty popové kapely, v jejich textech se to vulgarismy jen hemží. Proč? Nemaj argumenty, třeba se pak už ani nedokážou nijak jinak vyjadřovat. Já si myslím, že každý píše podle toho, co umí a co dokáže. Občas ty texty bývají hrozně klopotný, viz třeba text skupiny Sauspark: „Nalej mi víno, kdo co dům dal, a já přiznám, že jsem s tvou starou spal“. To je přeci úplně hrozně hrozný, ten text nemá žádnou vypovídací hodnotu.

- *Přijde mi, že dnes ty kapely dělají texty úplně bez příběhu, jen aby se to za každou cenu nějak rýmovalo.* No tak my jsme zas hodně ovlivněni knížkami, pro nás je důležité, aby měl text nějaký příběh, aby to mělo hlavu a patu.

- *Člověk ale při poslechu těch vašich textů očekává nějaký konec a většinou to dopadne úplně jinak.*

No to je tím, že jsme vyrůstali na sci-fi. Víš co, pro mě je třeba hrozně důležitá melodie, text můžeš napsat dobrý i špatný, ale melodie je základ písničky. Aspoň pro mě. Třeba u Caina je to naopak, on si s tím textem hraje a hraje a pak se může stát, že to nemá takovou rytmiku. Ne, že by to bylo potom špatné, ale hůř se to hraje.

- *Kde bereš inspiraci na texty? Asi hlavně v knížkách, vid'?*

No já jsem založením dadaista.

- *Dělá ti problém, vymyslet text?*

Mně se daleko lépe píše podle něčeho, musím mít nějakou předlohu, třeba pověsti, pak si s tím hraju a pracuje se mi s tím daleko lépe. Já mám takovou vlastnost, že když mám nějaký vážný text, tak mi z toho kape patos. Třeba píseň *Hrad*. Ta mi tak přijde. Pokud to na tebe působí jinak, tak je to v pořádku, to jsem rád, že to cítíš tak, jak jsi mi říkal, ale já to cítím úplně jinak.

Menší problém je text nesmyslný, dadaistický nebo nějaká hříčka. Třeba, poslouchej, já ti něco přečtu, co jsem složil: „*Na mýtině v lese samém, našel jsem já státi boudu. U ní viděl jsem dvě píti laně a vedle nich hoven hroudu*“. To je text, který jsem si složil jen tak, pro sebe, nemám s ním momentálně nějaké další úmysly. To je taková hříčka, co mě baví psát. A potom vyloženě slovní spojení, která nedávají smysl.

Například: „*Setr makal v lodi*“, nebo třeba „*stříbrný invalida na holi z porobetonu blouzní v síni*“. Jako takovéhle věci, mně to připadá hrozně lahodný, víš. Zní to vznešeně a přitom je to naprostý nesmysl.

- *Jak cítíš své texty? Chceš přitom něco sdělit, nebo se ti to jen líbí, tak tomu dáš nějakou melodii?*

Pro mě je hrozně důležitý, aby se mi ten text líbil, já se tomu musím sám smát. V tom jsem trochu přízemní. Třeba Olda, v jeho textech se hodně odráží to, že má hodně načteno. Občas na koncertech něco řeknu a Olda k tomu něco pronese, nějak zareaguje, ale směje se tomu jedině on, protože nikdo jiný to nechápe... Ani já.

4. Závěr

Ve své diplomové práci jsem zkoumal specifické rysy jazyka plzeňské skupiny Znouzectnost, především stránku lexikální (omezeně i syntaktické zvláštnosti).

Hudebníci (a zároveň textaři) skupiny umí pracovat s jazykem, členové kapely velmi rádi používají různé slovní hříčky a neobvyklé slovní obraty a přirovnání, která se mohou zdát člověku neznalému jejich vyjadřování přinejmenším zvláštní.

V textech Znouzectnosti je také cítit lásku k pohádkám.

Specifikem kapely je také to, že velká většina textů má nějaký děj, příběh, do kterého může být zabaleno nějaké to poselství pro posluchače. Ale také nemusí, u této skupiny si posluchači nemohou být nikdy jisti, jestli je text písně myšlen vážně, nebo s nadhledem. Je to způsobeno právě výjimečnou schopností hrát si s jazykem, ale i schopností skupiny zakončovat příběhy jinak, než by posluchač očekával.

Poměrně bohatý jazyk skupiny vychází z jejich oblíbenosti knih. Díky ní velice umně nahrazují ve svých textech například vulgarismy nějakým jiným slovem, které je stejně výstižné, ale přitom nebije tolik do očí co nějaký vulgarismus. Ovšem to neznamená, že by se vulgarismům vyhýbali. Jen je nepoužívají tak často, pouze v případech, kdy si to text přímo žádá, protože použití jiného výrazu by nebylo tak výstižné. A přitom si i texty s vulgarismy zachovávají svou hloubku a smysl.

Rozhovor s Démou mě jen utvrdil v mých závěrech při zkoumání jazyka skupiny Znouzectnost.

5. Seznam odborné literatury

5.1 Monografie a diplomové práce:

Čechová, M. a kol.: Čeština - řeč a jazyk. Praha, 1996.

Čechová, M. a kol.: Stylistika současné češtiny. Praha, 1997.

Grepl, M. - Karlík, P.: Skladba spisovné češtiny. Praha, SPN, 1986.

Hauser, P.: Nauka o slovní zásobě. Praha, SPN, 1980

Havránek, B. - Jedlička, A.: Česká mluvnice. Praha, SPN, 1981.

Hubáček, J. - Jandová, E. - Svobodová, J.: Čeština pro učitele. Opava, 1998.

Hůlková, R.: Muzikantský slang. DP, Pedf UK, Praha, 2005

Pischová, K.: Jazyk hudebních subkultur. DP, Pedf UK, Praha 2004

Chloupek, J.: Stylistika češtiny. Praha, SPN, 1989

Monestier, M.: Historie trestu smrti. Paříž, 1994.
české vydání Vladimír Čadský a Jindřich Francek.
Praha, Rybka Publishers, 2001.

Zima, J.: Expresivita slova v současné češtině. Praha,
Academia, 1961.

5.2 Internetové zdroje:

www.znc.cz -oficiální stránky skupiny Znouzectnost

<http://www.ipunk.cz/clanek.php?id=3000>

<http://www.my-way.webz.cz/znc.htm>

www.modapraha.cz

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Wiki> -online encyklopedie

Wikipedia

<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/> -online slovník

cizích slov

<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/cechy80let/kapely/znouzectnost.php>

6. Přílohy

Podzim

Je zima a padá sníh
pojedeme na saních
pojedeme z vršku
nabijem si obličej

Já čekám dál...

Je jaro a pupeny
krásně se nalejvají
vytáhnu svou hodnou Božku
do přírody půjdem trošku

Já čekám dál...

Je léto a slunce pálí
vyrazíme k rybníku
budem krásně opálení
léto, léto je tu

Já čekám dál
Já čekám dál ...
Podzim je fajn

Jsi skvělej kus

Já mám tě rád, děsně tě žeru
jsi skvělej kus - podobnej neznám
a víš co ti ještě, ještě řeknu
že jsi prima, prima fajn
Pojď' půjdem pryč, až do pralesa
mezi opy, sbírat orchideje
chutná ti snad kouzlo dalek
pojď', pojď', pojď', pojď' půjdem pryč

Nééé

Tak tohle teda už neříkej
tak tohle teda už neopakuj
tak tohle teda si nech pro sebe
jsi ale stejně, stejně skvělej kus

Jóóóó

Poletíme k nám až do Sibíře
bílá je tundra, má, má, má,
o'ec rabotajet v kolchoze
je to faktis dobrej chlap
Umíš nadojit sobí mlíko
že ne - tak tě to naučím sám
uvidíš jak se s námi sžiješ
bude to, bude to fajn

Néééé

Tak tohle teda ...

Chtěl bych se toulat s Francois Villonem

Chtěl bych se toulat s Francois Villonem
Pařížskou nocí patnáctého století
a v malé taverně, co je kousek za rohem
poslouchat jeho básně, co jak vítr se rozletí
rozletí ...

My nemáme nic
co by nám kdo záviděl
jen hluboký kapsy
který vítr proletěl
A není to pravda, že
nepřijdem do nebe
kdo nám tohle říká
- měl by začít u sebe
ha ha ha

Od krásné šenkýřky vzít na dluh džbán vína
však najde se patron nás pařížských dětí
když nedá nám tahle - dá nám nějaká jiná
a potom náš průvod do noci se rozletí
rozletí ...

S žáky darebáky
vyrazíme do ulic
na obloze měsíc
za okny světla voskovic
za dveřmi pánů konšelů
zazvoníme na zvonec
než z postele vylezou
- kde nám bude konec
ha ha ha

Pak s holkama z ulice budem jenom tancovat
za poslední groše ať nám muzikanti hrají
a z městský šibenice, kde možná budem
jednou spát
uříznem si provaz, co prý nosí štěstí
štěstí ...

Vyděsíme měšťáky
obejdeme biřice
rozesmějem žebráky
a pancharty z ulice
zesměšníme preláty
a zmlátíme lichváře
a pak lidský hlouposti
vysmějem se do tváře
ha ha ha ha

Pohádka

Jede Mrazík - jede Mrazík
Jede Mrazík - jede Mrazík

Jede Mrazík lesem bříz zapadaných sněhem
Nade stromy Baba Jaga v hmoždíři letí
Ivan honí samoběžky - je u konce s dechem
Z větví padaj havrani a válejí se smíchem

Áááá - Áááá

Nastěnka ta svoje ruce strká kam by neměla
Mrazíkova berla rychle ukáže co je v ní
Na Ivana už čeká pec rozpálená do běla

Kočka se psem v haldách sněhu po lese se honí
BabaJaga začla zkoušet svý nekalý kejkle
Loupežníkům v jejich břichách tiše hladu kručí
Stromy náhle ožily jsou to divný hejble
Chtěj přivítat Ivana s otevřenou náručí

Lupičům těm mrznou nosy
čekají na své palice
Chaloupka na kuří nožce
tancuje si čardáš
Marfa plive skořápky
z okna ven do ulice
A těší se na ženicha
co přijde z dálky
Celý les je na nohou a
sleduje ty závody
By toho nebylo málo
přijel stařík s trojkou
Palice zpět sviští vzduchem
zřejmě dílem náhody
Dnes je žádán Happy End
tak skončíme to svatbou
lalala...

Údolí slepců

Někde tam v horách
pokrytých ledem
v mrazivých krajích
kde vítr zpívá jen
tam je skryté údolí - neznámé světu
hluboké údolí - údolí slepců

Neznají barvy - žijíce v temnotě
a krásu kolem - zkoumají dotykem
naplněn vůněmi je jejich divný svět
a slovo světlo je obsahem legend
je obsahem legend
je obsahem legend
je obsahem legend

Jen v dávných bájích
už zní slovo oči
a nikdo neví
co vlastně značí
prastaré zkazky - o lidech co vidí
jinak než sluchem - a doteky dlaní

Hlídá to údolí
temná zeď z kamene
údolí slepců - co pro svět je ztracené
mají své lásky, své touhy, své naděje
jim netřeba spásy - no tak už nechme je
no tak už nechme je
no tak už nechme je
no tak už nechme je ...

Vilfk

Sedím na dvorku
s lopatkou v ruce
pomalu vrším maličký rov
srdce mi bije
tak nějak prudce
smrkám a fňukám
neschopen slov
Chcíp, chcíp, chcíp
Chcíp, chcíp, chcíp

Vzpomínám na ty časy
kdy jsme spolu žili - on a já
vzpomínám na ty časy
a z rádia nám pan Mozart
k tomu hrál

Sedím na dvorku
plný mám břicho
a co z něj zbylo
to jsem už zahrabal
Bude tu bez něj
smutno a ticho
Co se dá dělat - život jde dál
Chcíp on chcíp
mý malý kuře Vilík umřel
a já zůstal sám
Chcíp on chci - í - í - íp
je úplně mrtvej a já
zůstal sám

Když

Když se ti kdekdo vyhýbá
a nechceš vztek mít
tak si zajdi na hřbitov
a spatříš věčný klid - OU JÉ

Když tě někdy zamrzí
že maj jiný víc
tak si rychle vzpomeň na ty
co nemají nic OU JÉ

Klacky vzduchem lítají - není skoro kde stát
když se snažíš obarvit černobílej svět
S bednou barev duhových když tě vyhání
tak to zkus udělat - Z nouze ctnost

Když tě někdo podrazí
a už není kam jít
tak si aspoň můžeš říct
teď mám chvíli klid OU JÉ

Když ti cestu přehradí
papírová zeď
tak si přines zápalky
a pak - TŘI, DVA, JEDNA - TEĎ !! OU JÉ

Klacky vzduchem lítají - není skoro kde stát
když se snažíš obarvit černobílej svět
S bednou barev duhových když tě vyhání

tak to zkus udělat - Z nouze ctnost

13. pátek

Nechod' synáčku,
nechod' dnes ven
dneska je pátek,
třináctej den
zůstaň dnes doma,
vždyť můžeš spát
něco hezkého
nechat si zdát

Mylný dojem ten
že když půjdu ven
pátku prokletí
na mne přeletí

Od dveří domu
ušel jsem kus
v hlavě mi přistál
holubí trus
koukal jsem nahoru,
kam odletěl
někdo měl banán
a už jsem jel

Měl jsem zůstat spát
Pod peřinou snít
hezkej sen si zdát
o Freddiem z Elm Street!

Třináctýho pátek
je divnej den
je to zlá můra,
ošklivej sen
zmlátil mě slepec
bílou holí
celé mé tělo
mě teď bolí!

Cestou od hřbitova

Cestou od hřbitova potkal jsem tu madam
slzy se jí pod závojem derou do očí
Ňáká mladá vdova - tak upřímnou soustrast
popřeju jí na začátek a už se to točí

Laj ...
Svět se točí a život jde dál ...

Proč ty slzy madam, vždyť žijem tak krátce
žal ve Vaší tváři k Vašemu já neladí
Nabízí Vám rámě - služebník a rádce
a kašlete na ty řeči, že se to nehodí

Laj ...
Svět se točí a život jde dál ...

Budu vám číst z dlaní co Vás ještě čeká

Jemně a s pietou Vaše slzy osuším
Cestou od hřbitova jen chvíličku váhá
a ten pod tou hlínou už stejně nic netuší

Laj ...
Svět se točí a život jde dál ...

Balím holky na hřbitově
- přes duchovní útěchu
no a potom cestou domů
skončí u mě v pelechu
Jsem dle řečí na pavlači amorální dobytek
a můj názor na celou věc
- oboustranný užitek

Svátek dalekohledu

Nevím nevím proč jsi tu
- nikdo z nás to nechtěl,
ale než jsi přišel
- určitě nám bylo líp
Nikdo tě sem nezval,
nikomu jsi nechyběl
i když odsud vypadneš
- nebude to jako dřív

Dej si říct, že tohle není dobrý místo pro tebe
Dej si říct, že tohle není dobrý místo pro nás
Dej si říct - už konečně vypadni
Dej si říct - i kytky tu vadnou
Dej si říct - nikde kolem nevidíš
Dej si říct - radost z tebe žádnou
Jen přání:
Tak už čert tě vem!

Nikdo z nás nemůže říct,
že tě vidí nějak rád
leďa tvoje záda
a to hodně zezadu
Budeme slavit svátek
den, kdy odsud zmizíš
a dáme mu jméno
"Svátek dalekohledu"

Dej si říct ...

Nevděk světem vládne

Šašek utrhnul rudou růži
smutnou šel princeznu rozesmát
král ten mu za to dal stáhnout kůži
aby se nemusel trůnu vzdát

Nevděk světem vládne
Jó - je to pravda
ač je to k nevíře
ve světě pohádek
a možná, že i jinde
v nějaký jiný díře

Honza šel zabít zlého draka
všech deset hlav mu zutínal
a pak tu jeho jednu jedinou
srazil mu ten co stál opodál

Nevděk světem vládne

...

U studny prosí poutníka žába
aby jí polibkem proměnil
kouzlem stává se z něho žabák
sotva k ní ústa přiblížil

Nevděk světem vládne

Jó - je to pravda
ač je to k nevíře
Ve světě pohádek
mají se tam skvěle -
máme se tu fajn ...

Zlatý hřebík noci

Na zámek se sjeli hosté vzácní
nádvoří je plné kočárů
ihned jak se setmí fanfáry zazní
a panstvo se chopí pohárů
panáček v livrej na spinet hraje
pod tíhou jídla praskají stoly
tisíce svíček na bráně do ráje
-sloužící nesou pečený voly

Na zámku se dneska tančí
a pod kopcem v hospodě bodaj nože do stolu
na zámku se dneska tančí
a pod lesem v chalupách se asi něco chystá
co asi...
no co to asi bude

Hosté přijeli zblízka i z dále
slavnost už nabírá správný spád
z bezedných sklepů sudy se valí
je krásné žít-je krásné se smát
vzduchem poletují bílé paruky
o zbytky pod stoly čoklové se perou
nejen láhve putují z ruky do ruky
v seně páni laškují s kuchařovo dcerou

Na zámku se dneska tančí...

Poslední až k bráně potáhnou hosté
bude jim chybět pozvání
nahradí je totiž-je to tak prosté
sbírka vidlí cepů a pochodní
zámek se rozsvítí jako lampion
velký zlatý hřebík noci bude zářit
nebem si zatančí jisker milion
až nezvaní zvané budou lesem honit

Na zámku se dneska tančí...

Elektrická sesle

Elektrická sesle - sedí na ní sklesle
uvázanéj velkéj uplakanej krokodýl
zatáhne za páku - dostane svou dávku
vymrští se hned a začne tancovat
- v klidu sednout si
- pásky zapnout si
- ještě momentík
zbejvá zapnout proud

Elektrický šoky smutný všechny cvoky
jednou pro vždy dokonale z trablů dostanou
zatáhne za páku - dostanou svou dávku
vymrští se hned a začnou tancovat
- v klidu sednout si...

Vážení přátelé, jedem na noční proud
a tak jen dál - jen pojd'te dál
s klidem
naš pan doktor Mydlář
ten dělá si svou práci moc rád
pomůže
a rád
jen žádněj strach
all right

Nobelova cena byla udělena
elektrický sesli co trable urovná
jenom stisknout páku - dostanete dávku
vyletíte hned a začnete tancovat

Stín

Leží nám tu stín
všechno kolem halí
šedým závojem svým
leží a spí
ukryl všechny barvy
- co s tím

Tak pusťte duhu ven
z nebeských kalamářů
jenom na jeden den
jeden jediný den

Leží nám tu stín
tam kde bije srdce
postavil pevnost svou
leží a spí
šedě touhy barví
- co s tím

Tak pusťte duhu ven
sem do údolí lhářů
jenom na jeden den
alespoň jeden den

O bázlivém králi

Žil byl jednou jeden
hodně starej král
možná je to divný
on se hrozně bál
bál se tmy a draků
bál se jíst a spát
bál se funebráků
bál se plakat smát
bál se svojí samoty
bál se alkoholu
bál se každý novoty
bál se světobolu

A tak jednou po ránu
prohlásil ten brach
"zahodím svou korunu
a s ní i svůj strach"
udělal jak řekl
dal si armagnac
před hradem poklekl
a sežral ho drak

Tenhle příběh nemá
nemá dobrej konec
Tenhle příběh nemá
nemá dobrej konec

Divná písnička o divné popravě

Z prvního nádvoří byla odkloněna doprava
Na druhém se točí pivo
a na třetím bude dneska poprava
Sekera je vyleštěná cípem flanelový košile
Všude spousta čumilů
nemohou se dočkat té chvíle

Kat má hlavu v dlaních - otázka ho trápí:
Jak popravít Strach co mu sedí za zády?
Ostří svíjí sekyry zkouší holou dlaní
- odpověď tu nemá ne ne ne
- zázrak se nekoná...

Hodina H udeřila,
z popraviště směje se kalný Strach
Lůže dole vlhnou ruce
chtěj ho vidět ve dvou kusech na marách
Slunce mizí za mraky všechno kolem utichá
jen víření bubnů zaburácí náhle do ticha

Sekera když dopadla všichni ztuhli rázem
jenom hlava s rolničkama kutálí se na zem
Zatočí se do kolečka - přiroste hned zpátky
Strach je nesmrtelej - zázrak se nekoná...!

O ztraceném stínu

Stín běží po zdi někam ztratil se mu pán
Svíjí se a skáče - už je velmi udýchán
Nemá nikde stání aby si moh vydechnout
Než zapadne slunce musí pána dostihnout
Marně přemýšlí jak se to všechno mohlo stát
Kdyby se nestyděl tak by začal hrozně řvát

Se strážníkem na rohu teď stojí jeden pán
Neví co má říci na to nač byl dotázán
Doklady má v pořádku a není podroušen
Kam se poděl jeho stín, to kdyby věděl jen
Strážník na něj poulí oči netuše co s tím
Není slušné chodit venku nemajíce stín

Slintá slunce na obzor stín letí ulicí
Pán je skoro pohlcen policejní stanicí
V tom se něco mihne a příběh je dokonán
Pán se válí po zemi svým stínem omotan
Dobře končí píseň o tom jak se ztratil stín
Nebýt šťastné náhody - tak kdopak ví co s tím

Polední blázen

Zvon poledne odbíjí
a z tajných škvír kamenné věže
pavouci vylezli vyrušení
Zvon poledne odbíjí - z paprsků slunečních
pomalu začínaj motat svou síť
Ulice jsou prázdný - jenom na náměstí
jeden blázen tančí tanec svůj

Zvon poledne odbíjí, komíny na střechách
voňavý k obloze vypouští dým.
Zvon poledne odbíjí - na stole svátečním
teď oběd nedělní je prostřený

A tančící blázen v jedný kapse má srdcerváč
a v druhý má pláč...

Vzteklej skřítek

A bylo po dešti a já šel chvíli ven
něco se mlelo v louži před domem
Ruku jsem natáh a ven to vylovil
řikal jsem si myš - ale on to skřítek byl
Polapenej dvěma prsty vzadu za kabát,
škube sebou, vodu prská, zjevně se chce prát
a ještě syčí, syčí, zle na mě prská...

Vzal jsem ho domů, v troubě usušil
ze zbytků oběda trochu nakrmil
V starým palčáku zívnu a šel spát
pak se probudil - zůstal napořád
Všichni se mi šklebí, nikdo nevěří
než mi z kapsy u saka skřítek vyskočí
a ještě syčí, syčí, zle na ně prská...

Čert v Rathauze

Na plzeňským náměstí stojí stará radnice
na dvoře tam kdysi kozel podlehl panice

Jak se tam dostal to vůbec neví nikdo
dodneška
jistý je, že v noci mečel a běhal do kolečka

Kamenná a hořící dýka
Zabodnutá v písku bílém jako sůl
Tomu z přesýpacích hodin podobném

Není tam ani trestů ani zákonů
Smrt se zdá vzdálená - čas vyrván z kořenů
To místo může se stát vším co v sobě máš
Nebe - peklo - ráj

Stojí maják na konci světa
Na hranici věčného léta
Nikam dál už nevedou cesty
Je tam jenom moře - moře a hvězdy
Stojíc na okraji máš za zády svět
A vše co není prosté zdá se vzdálené

Stojí maják na konci světa
Na hranici věčného léta
Samota tam jedinou je daní
Svobody bez hranic - nebo vězení
Pro strážce majáku žijícího tam
Se srdcem podobným mořským hlubinám

Každý den před setměním oheň zapálí
Znamení očím které hledí do dále
Znamení loďvodům
Kudy lodě svoje noci mají vést

Stojí maják na konci světa
Na hranici věčného léta
Námořníkům na cestu svítí
A na břehu v houpací síti
Divný patron leží - pokouje sám
A nad hlavou má z kroužku dýmu
Svatozář

Jé jé je to tak

Přede mnou mlha a za mnou dým
Kráčím divným údolím
Ve tmě blázen tango tančí
Žádněj neví s kým

Lidé napravo křičí sláva
Nalevo sekáč kosou mává
Cesta je fuč - kamení v botách
Navíc mě bolí hlava...

Mazanej hovnivál kuličku tlačí
Najednou povídá: "Už to stačí"
Třikrát se ukloní - opona padá
Potom z cizího svačí

Z oblohy padají křidýlka muší
Pavouk si maluje červenou tuší
- Šklebí se že já zapomněl mapu
A jestli mu neprodám duši

Jé jé je to tak
Dokolečka jdeme cestou
Jé jé je to tak
Dokud nás nesežere ... drak

Radši bych utek - jen mít pas
Holub má v zobáku zlatej vlas
Přemlouvám holuba: "S sebou mě vem"
- On ale že nemá čas

Došel jsem ke zdi i kravál ztich
Pavouk na mne opilý dechem dých
A pak mi zazpíval baladu o tom
Že už jsem jedním z nich

Jé jé je to tak...

Písnička na dobrou noc

Je ticho
Večer klepe na vrata
Je ticho
Už nebudem si hrát
Je ticho
Na nebi stříbrná je záplata
Je ticho
A ty už jdi spát

Tohle je má písnička na dobrou noc
Kterou ti teď zpívám
Obyčejná písnička na dobrou noc
Den naložený na zádech nepokrytě zívám
A tohle je má písnička na dobrou noc

Kouzelný přiletí oknem koberec
Pokrytý hordou malých skříteků
Velikých něco víc než mravenec
Do rána budou tady držet hlídku

Tohle je má písnička...

Je ticho
Ticho co prý léčí
Je ticho
Všichni už šli spát
Je ticho a večer na kolenou klečí
Je ticho a noc se začla smát

O princezně z růží

Jednoho rána na koně vsedl
Naivní mladý a spanilý princ
Do světa vydal se dívku si hledat
Nad jejíž krásu už není prý nic

Zakletou dívku ve spícím hradě
Ukrytém v kvetoucí růže plané
Vyjel ji hledat a zlomit to kouzlo
To co se má stát
To se stane

Jed' princí jed' s větrem o závod
To co se má stát to se stane
Jed' princí jed' dřív než uvadnou
Života tvého růže plané

Křížem kráží projel celým světem
O život svůj musel se rvát
Poslední naději skoro když ztratil
Růžemi objevil zarostlý hrad
Slunce zapadlo než prodral se trním
A ve věži vysoké ji objevil
Dech se mu zatajil nad její krásou
Na čelo bílé ji políbil

Jed' princí jed'...

Když zvedla víčka a spatřila jeho
Časem a strádáním zestárlou tvář
Jala se ječet a na pomoc volá
Komornou svojí a hradní stráž
S princem v tu chvíli svět se zatočil
Jak zasažen bleskem zůstal tam stát
Pak po ní skočil a nechtějte vědět
Proč ona navěky bude už spát

Bastila

Láska je nemoc a pravda přítěž
Ideje maska za kterou leccos zmizí
Slova jsou náboje pro ústa velké ráže
Peníze náboženství - jak cesta tak i cíl

Srdce z olova ruce od špíny
Hovna ze zlata zaplatí všechny viny
Na cestě po žebříku vedoucím do nebe
Dobré je dolů kopat a smát se nad sebe

Bastila padá - s ní hlavy králů
Z chaosu vzejde nový řád
lůza se baví a nevědomky
Začíná stavět jiný kriminál

Bůh zemřel mlčky první den války
Zbyli je šamani a dobře ví jak na to
Nejvyšší umění - stvoření krávy z davů
A ta se krmí gesty a dojí moc a slávu

"Všichni jsme bratři - ať žije svoboda"
- Jen jedna otázka - co komu kolik za to?
"Všichni jsme bratři - ať žije svoboda"
Občane okamžik - co ty mně - co já tobě?

Bastila padá - s ní hlavy králů
Z chaosu vzejde nový řád
lůza se baví a nevědomky
Začíná stavět jiný kriminál

Zrození v kleci v kleci i umřem
A klec všech klecí nosíme ve své hlavě
Nejvyšší spravedlnost - smutný pán na orloji
Všichni jsme vyšli z prachu
Tam si budem zas rovni...

Bastila padá - s ní hlavy králů
Z chaosu vzejde nový řád
lůza se baví a nevědomky
Začíná stavět jiný kriminál

Haló pane hejtmane

"Haló pane hejtmane
Nechte mě tu stát
Na rynku budu pískat
Na buben budu hrát"

"Jó takový jako ty
Tak to jsou ti praví
Seberem ti buben
Dáme tě do šatlavy"
Dudlajdá...

"Haló pane hejtmane
Nechod'te ještě spát
když vezmete mi buben
Tak budu aspoň řvát"

"Tak poslouchej mladej
Nespadnul jsi z nebe?
Vyhnali jsme krysaře
A vyženem i tebe"
Dudlajdá...

"Haló pane hejtmane
Proč všichni tiše stojí
Proč máte divný tušení
A konšel se bojí?"

To od starý brány
Si krysař píseň píská
A za ním deset chacharů
Do bubnů děsně třfiská
Dudlajdá...

Tunel

Chci slyšet jméno
vejdi dál
vítej
jak jsi nás našel

Jaký je důvod
řekni nám
který
Tě sem přivádí

Razíme tunel
drtíme kámen
vykasej rukávy
a plivni do dlaní
Dolů a dolů
do nitra země
lopaty cinkají
a kopáčů chór zní ...

Některý díry
nevedou nikam
jiný nekončí
My jasno máme
povídám
na konci týhletý
se světlo objeví

Kopáči funí
jak malí sloni
choboty frkající
vodu z kaluží
Územím Hádu
převezem vládu
do ticha věčného
teď mohutný chór zní ...

Některý cesty
nevedou nikam
a jiný pro změnu
zas nikde nekončí
My jasno máme
to já Ti říkám
na konci tunelu
se světlo objeví
a budem tam!

Jak začala válka o korunu

Na prvního máje
roku nula nula pět
sečet ráno jeden král
kolik je mu let
rukou bacil do stolu
své syny zavolal
postavil je do latě
a suše povídal:

Synové mí rozmilí
mě vládnout nebaví
z koruny mám akorát tak
otoky hlavy

už jsem starý a bolí mne
maso mé i kost
tož ze světa přivezte mi
něco pro radost

A tomu z vás co bude mít
ten nejcennější dar
hermelín dám, korunu
a navíc jablek pár
na venkově zatajím pak
urozený původ
zasloužený budu si jen
užívati důchod
Chú chu chú chú

Jedou jedou princové
jedou do světa
jede Narcis jede Rek
a jede Poeta
na rozcestí dali pohár
tamzemského rumu
dál už hledal každý sám
poukaz na korunu
Chú chu chú chú

Rok se s rokem sešel
zas je tu první máj
táta syny vítá
- všichni pro něj něco maj
Narcis mu dal zrcadlo
celé ze zlata
Rek bujného koně
- růži Poeta
Chú chu chú chú

Tatík na to kouká
pak k růži přivoní
synci oči vyvalené
úžasem němí
růže byla kouzelná
a vrátila mu mládí
v zrcadle se viděl, výskl
na koni pryč pádí
Chú chu chú chú

Nikdy už se nevrátil
koruna osiřela
princové se pohádali
a strhla se mela
tak počala válka
v roce nula nula šest
no a jestli nehumřili
trvá ještě dnes ...

O pištcích s šedivým kloboukem

Na nároží stál

kdoví kde se vzal
klobouk šedý měl
na písťalu hrál
Nástroj podivný
sotva na něj sáh
a měšťané tančí
až se víří prach

Pištec hrál a hrál
vesele se smál
pokorně pak na svůj
klobouk ukázal
Jako hejno vrabců
všichni zmizeli
do klobouku šedivého
nic mu nedali

Tak to chodí
tak to bývá
tak to chodí
takhle to bývá
Tak to chodí
tak to bývá
tak to chodí
i to se může stát

Hladový a smutný
tiše odešel
na vysokém kopci
seděl přemýšlel
Šedivý vzal klobouk
dlaní pohladil
a vysoko převysoko
do větru hodil

Klobouk letí letí
náhle začne růst
celé město přikryl
nezbyl ani kus
A potom se zmenšil
pištec si ho vzal
někam pryč odešel
do kroku si hrál

Tak to chodí ...

Florián a Kilián

Pod pařezem v kapradí
bydlí Florián
malý hodný trpaslík
vegetarián
Nikoho si nevšímá
v pohodlí si žije
ohlodává kořínky
jenom rosu pije
taka.....

Skřeti se mu vysmívají
nejvíce z nich Kilián
drzý silný protivný
zkrátka chuligán
Ošklivé mu nadávají
a on ho i mlátí
Florián si tiše říká:
"Šak já vám to vrátím ..."
taka.....

Jedné noci voňavé
před půlnocí chvíli
Kilián si splete dveře
na plech je opilý
Do postýlky Floriána
omylem se skácí
ten se vzbudí
vyskočí
a kladívkem ho bací!
bang! bang!

Na druhý den rozkřiklo se
Florián že slaví
honem skřeti seběhli se
z lesa pole trávy
Všichni skokem dorazili
jenom jeden chybí
Kilián že není tady
ostatní se diví
taka.....

Kolem ohně tancujou
očička jim svítí
není nad to přátelé
plná břicha mítí
Merenda se vydařila
masa bylo dosti
Florián si pohvizduje
na písťalku z kosti
taka.....

Divné věci dějí se
v téhle zemi skřeti
i když to tak vypadá
není to pro děti
Skřeti když se dozvěděli
co že vlastně snědli
Floriána oběsili
na zakrslé jedli

Divadlo snů

Hvězdy svítí
gong doznívá
za vteřin pár
je zahájení
opona se otevírá

a jdou a jdou ...

Každý tam má
ten jeden svůj
oči zavři
chvíli postůj
za okamžik
najdeš svůj sen
a jdou a jdou ...

Vím
až půjdu spát
nebudu sám
sny přijdou
za mnou
Vím
spánek je klíč
pro těžkou bránu
rezavý zámek
do světa snů

Sen to je lék
na utrpení
ostrov jménem
"Zapomnění"
kouzelník máv
černou hůlkou
a jdou a jdou ...

Představení
pro jednu noc
teď přichází
nám na pomoc
vyprodáno
má divadlo snů
a jdou a jdou ...

Vím ...

nebejt sám ...

Tulipán

Na Měsíci pobíhá
a křičí bledý pán
místo prázdné je tam
kde měl bílý tulipán
Smutný je a z toho smutku
tma na vše padá
kdo mu ho vzít mohl
to je velká záhada

To jsou věci v Moři klidu!

Vyrýpl ho kosmonaut
měl modrý skafandr
ze Země pryč odletěl
na vesmírný vandr

Jen kousek od místa činu
pán ho polapil
ale kdoví který z nich
se více vyděsil

To jsou věci v Moři klidu!

Kosmonaut se omlouvá
a vrací tulipán
výskyt pánů na Měsíci
nebyl mu prý znám
Napřahuje ruku
že se spolu seznámí
a po chvíli váhání
už nejsou neznámí

To jsou věci věci věci ...

Na dně Moře klidu
stojí malá raketa
(malinká)
v 10:15 podle plánu
právě odlétá
(odlétá)
Na palubě kávu piji
kosmonaut a pán
(bílou kávu)
na stolečku v květináči
voní tulipán

Sedm statečných

Jako dvojka grázlů
Noc a Vítr přišli k nám
ulicí se honí
Kapičkama deště střílí
po všem co se hne
z vytasených zbraní

Hledám sedm statečných
kde je aspoň jeden z nich
a abyste neřekli
tak nemusí být ani
statečný

Nikde ani noha
jen za okny světla modrá
třepotavě svítí
Ukryli se všichni
a teď loví divný ryby
do anténních sítí

Chodím deštěm
sem a tam
a pro sebe si zpívám
že vše co mám
za to dám

aspoň malou chvíli
nebejt sám ...

Konec světa

Do kavárny na náměstí
chodí v letech dámy
horký šálek čokolády
každá z nich si dá
Probírají všechny
zaručené divné zprávy
rudé nehty bodaj
do titulků v novinách

Brzy že bude
konec světa
brzy se Země dotočí
vesmírem letí
k nám kometa
nejvyšší čas je
pro duchod si jít

V potemnělé kavárně
je ticho klid a prázdno
zbejvá na stolečcích
jen špinavé nádobí
Uklízečka stojí
oči valí v šoku mírném
jeden talířek se vznesl
letí zprávu dát

Brzy že bude.....

Kouzelné koření

Hledal jsem v herbářích
a taky moudrých knihách
hledal jsem ve snářích
a taky lesích nivách
jednou se dohledám
letadlem vyletím
a mraky posypám
kouzelným kořením

Potom je vyždímám
letadla vrtulí
v létě se rozprší
v zimě zachumelí
kouzelné koření
prasata promění
na malá prasátka
růžová a nevinná

A tak hledám

kouzelné koření
co věci promění
docela promění

Kouzelné koření
co vlky promění
na vlčky malé
barevné roztočené
kouzelné koření
panáky promění
v panáčky dřevěné
do domečků na počasí

A tak hledám ...

Zatím jsem nenašel
kouzelné koření
ale to neznamená
že vůbec nikde není
není...
Ale to neznamená
že vůbec nikde není ...

Divné přání

Zvířata v Zoo
líně se válí
oči přimhouřený
Dokola chodím
v duchu se tážu
o čem že to přemýšlí
Je to záhadné ...

A já někdy přání mám
jaké je sdělím vám
Jenom na chvíli
jenom okamžik
z druhé strany být
mříže uchopit
jenom se dívat
na zástup ten
co kolem chodí

Jen tak se válet
oči zamhouřit
anebo jen prostě spát
Krmení dostat
starosti žádný
a nemít proč
mít strach
Bylo by to fajn ...

Jenže všechno háček má
jaký tohle řeknu vám
Já se narodil
v kleci jménem Svět
plný problémů
a tak nemůžu

dlouho vydržet
na místě kde
zvolna nuda ubjí

Raděj vykročím
projdu vrátnicí
možná zaváhám
hlavou otočím
rukou zamávám
krokem nejistým
půjdu zase domů
k vám ...

Hrad

Mé oko spočinulo
na krásném hradě
jež se tak majestátně
náhle vztyčil přede mnou
Úzká vysoká věž
malá okénka v ní
starobylé schodiště
s nespočtem výstupků

...

V gotické knihovně
knih je na tisíce
kůží vázané
sní tam svůj dlouhý sen
Až jednou procitnou
osloví lidi
a vydají tajemství
co po věky chránily

...

Pak v hradní zbrojárně
u dělových koulí
došla mi krutost
všech válek
s lidskou hloupostí
Hrůza se mnou zatřásla
šel jsem raději pryč
v lese plném odstínů
jsem na chvíli zapomněl ...

Dokola dokola

Točí se točí se točí točí se kola
točí se točí se točí pořád do kola
Točí se doprava točí se doleva
točí se zleva doprava
i zprava doleva
jo

Točí se točí se točí kamenná kola
točí se točí se točí pořád do kola
Kolesa kamenná justičního mlýnu
semelou nevinu - semelou i vinu
každému po zásluze
né - nepomůže advokát
Protože každý dobrý skutek
bude po zásluze potrestán!

Dokola dokola dokola dokola
dokola dokola dokola kolem
dokola dokola dokola dokola
dokola kolem melou
jo

Někomu pokutu, někomu měsíc
Ďábelské ostrovy, španělský střevíc
někomu deset let bobříka mlčení
někomu galeje a někomu zas mučení
a semtam někdo vyfasuje
flastr doživotí v Ráji
Protože každý dobrý skutek
bude po zásluze potrestán ...

Píseň budoucnosti

Dámská zelenina ta mě nezajímá
pánské potraviny to je trochu jiný

Měl jsem malého kluka
a ten mi řekl jednou: "Tatínku, pojd',
půjdeme do dětského železářství
já si chci postavit vysokou pec."
A tak jsem mu koupil malý autogen
vešel se mi pohodlně do dlaně
a když jsem hořák zapálil
jako by hořel plamínek zapalovače

Dámská zelenina ...

Měl jsem malou sestřičku
a ta mně řekla jednou: "Tatínku,
pojd' půjdeme do dětské pekárny
já si chci postavit rohlíky."
A tak jsem jí koupil
pana projektanta
sadu tužek a malou kancelář
a také paní prodavačku
jmenovala se Jiřina a měla plášť

Dámská zelenina ...

Měl jsem malého bratrance
a ten mi řekl jednou:
"Bratranče, pojd',

půjdeme do dospělého domova
já si chci vybrat nějakého strejdu."
Tak jsem jich koupil rovnou 17
všichni to byli Češi
někteří měli na hlavách lampiony
protože byl zrovna první máj
Dámská zelenina ...

Babí léto

Dávno šaty vyšly z módy
v proutěném koši na půdě leží
dávno, cylindry a fraky
ebenové hůlky s bílou koulí
Odnese je vánek
jako pampelišek pápěří
jediné je na čem
doopravdy vážně záleží
babí léto

Dávno ztratily se písně
které si kdekdo s chutí zpíval
dávno, prachem zapadané
mlčí kapky tuše
v notových osnovách
Odnese je vánek ...

Dávno vyšuměly řeči
o rozličných věcech
zprávy důležité
právě jednou tak vyšumí
ty co spolu vedem
oči vykulené
Odnese je vánek ...

Všechno pomjím, nic nezůstává
vesmír si zpívá, potichu zpívá
Nic nepomjím, všechno zůstává
vesmír si zívá, tiše si zívá
Všechno pomjím, všechno zůstává
vesmír si zpívá, potichu zpívá
nic nepomjím, nic nezůstává
vesmír si zívá, tiše si zívá ...

Pannatomanayetti

Toman tomato má - to tomato mate
Toman tomato má - to tomato mate
Toman tomato má - mate to yettiho
Toman tomato má - mate to yettiho
copa je to?

Panna má panama - panama to mate
panna má panama - panama to mate

panna má panama - to mate Tomana
panna má panama - Tomana to mate
A yetti mátu má - ta máta to je thé
a yetti mátu má - ta máta to je thé
a yetti mátu má - to mate tu pannu
a yetti mátu má - tu pannu to mate

Copa je to copa je to
co co co co copa je to
copa je to copa je to
copa copa copa copa
copa copa copa je to
It's a folk song - it's a world music

Má Toman panama - yettiho nemate
má Toman panama - yettiho nemate
má Toman panama - a je to na tuty
má Toman panama - a je to hotovo

Panna má z máty thé - Tomana nemate
panna má z máty thé - Tomana nemate
panna má z máty thé - a je to na tuty
panna má z máty thé - a je to hotovo
Tomato yetti má - to pannu nemate
tomato yetti má - to pannu nemate
tomato yetti má - a je to na tuty
tomato yetti má - a je to hotovo
Copa je to ... Hajej dadej ...

Obzvláště vypečená pouť

Přijela pouť - atrakcí fura
po letech vrátila se tvoje noční můra
dřevěný koník na kolotoči
co má hrozně vyvalené
a opuchlé bleděmodré oči - o o o
Dvě mořské panny - zakrslí obři
přerostlí trpaslíci - kráva která kouří
ruské kolo - horská dráha
v paláci hrůzy tělo vystavené
masového vraha - aha - o o o

A všechno točí se svítí a září
podívej podívej tohle už znám
žárovky barevné ve svatozáří
balónky klobásy a celofán
Ještě jednou lístek na šou!

Bicepsy tetované snědého pána
lochneska na páru - vousatá dáma
tančící medvědi - houpací klece
z ostrova Komodo jedno velké
pravé dračí vejce - o o o
Přijela pouť no to je hrůza
před léty ztratila se tvoje dobrá múza
jakkap ti chutná cukrová vata
místo růže krepový si jedno oko
vystřelil pantáta - o o o

A všechno točí se ...

V paláci smíchu - čertově mlýnu
je cítit síra - odér benzínu
trápení zmizí v ohnivém moři
poslední atrakce je
že to všechno do základů shoří...
hoří hoří hoří hoří hoří ...!
A všechno točí se ...

Cestářská

Obchodní jsem cestující
z předaleké země
v kuffíku vám vezu zboží
tuzé vzácné cenné
zboží divné i podivné
tajemné a křehké
hluboké i mělké
transparentní lehké
joj - kuffíček je lehký
pro každého přesto něco mám
joj - nečekaná nezvaná
na dveře vám tiše zaťukám
Kdopak je dnes večer doma?
Teď že nekoupíte
jindy přijdu k vám
jednou pochopíte
co že pro vás mám - přátelé ...

Prodávám to zboží firmám
neslavným i slavným
dodávám to zboží vládám
vládnoucím i padlým
moje zboží to jsou díry
do švýcarských sýrů
do kamenů, větru, víry
do dřev, masa, kovů
joj - ať se vám to nezdá
z prodeje děr mám i doktorát
joj - v kapse nosím placku:
"Chceš-li zchudnout,
zeptej se mne jak!"
Zdalipak je někdo doma?
Hnali jste mne dveřmi
oknem vlezte k vám
a zadarmo do hlavy vám
díry nadělám - přátelé ...

Komická anabáze

Malý kominík dopad na chodník za
popletenou tetou
teta povídá: "Věc to podivná ..." - a mává
cigaretou

Na chodníku kominíci, co to jen věští
s jednou rukou na knoflíku sáhla pro štěstí

Na to kominík sed si na chodník
dává hlavu do dlaní - pro sebe si vzdych:
"Trpím závratí, špatně mi platí
navíc na mne stále někdo sahá."
Odešel a začly poté akce protestní
kominý že na střeších už nikdo nečistí

A ten kominík není kominík
dezertoval narukoval je z něj námořník
čistě vylepán brázdí oceán
na setkání myslí s tetou
Klaustrofobní stavy mívá svírán ponorkou
divnou hru ve službě hrává se svou pistolkou
jé....jémine

O němém rytíři

Plížilo se cosi po polední straně
zakoplo to v lese o složené zbraně
vrčí v kapradinách probuzený rytíř:
"A copak ty že seš, že mě tady rušíš?
Vrátil jsem se domů z převelikých dálek
vrátil jsem se domů z bojů a šarvátek
předešla mne válka druhý za ní plamen
a z mý rodný vesnice nezbyl ani kámen."

Stalo se nestalo v té době podivné
v lese se setkali v té době hnilobné

Zabrblá ta podivnost: "Vždyť mě dobře znáš
já jsem přece jediné co ty ještě máš"
Rytíř meč svůj vytasí: "Já už tě poznávám
ty jseš sama válka a já tě v moci mám!"
Beze smyslů poprvé a po tisíci řal
na tisíce kousků válku rozsekal
odplivnul si zaklel a zahodil svůj meč
vtom se něco stalo a on ztratil řeč

Stalo se nestalo ...

Kde se vzal tu se vzal vítr zafoukal
malý kousky války všechny posbíral
rozesl je na západ sever východ jih
rozfoukal je všude do rána to stih
Němý rytíř chodí světem od těch dob
cosi stále hledá podle větru stop
hledá tam i tady nespočine chvíli
válka zatím někde dobře lží ukrytá
a sílí
pomalu sílí ...

Stalo se nestalo ...

Jaro

Zas jaro vrátilo se mezi nás
a ptáci z krajů dalekých
sněženky vyrazily v lučinách
do země zalez loňskej sněh
Zmlácenej Hynek v sadu se válí
a Vilém o kus dál se plácá do holin
na mostě Jarmila dělá že skočí
hasiči sázejí se s lidma od novin

Jaro je tu
jaro je tu
vrátilo se k nám!

Jaro je tu
jaro je tu
už nebudu sám!

Váletí nebudem se v peřinách
báti se tmy a omrzlín
v ulicích objevil se zmrzlinář
a v parku stařík s cukrovím
V kabátě dlouhým u zdravky chodí
maník - a volá:
"Hele - já jsem Petr Mach!"
Na židlích holky za okny stojí
a třídí z čela stírá pot
a z brejlí prach

Jaro je tu ...

Barvoslepý muž

Viděli jste někdy růžovou řeku
viděli jste někdy žlutěj křišťál
a já to viděl - je mi do breku
jó já bych plakal

Viděli jste někdy zelenou oblohu
viděli jste někdy zeleněj blesk
a já to viděl - je mi do breku
přepadnul mě stesk

Jsem totiž barvoslepý muž
jediné co poznám
je tuš

Viděli jste někdy modravé stromy
viděli jste někdy modrou trávu
a já to viděl - je mi do breku
a jsem v právu

Viděli jste někdy červený kopec
viděli jste někdy červený les
a já to viděl - je mi do breku
někam bych zalez

Jsem totiž barvoslepý muž

jediné co poznám
je tuš

Květa

Seděli jsme na molu a smáli jsme se světu
šla okolo jedna holka, poznali jsme Květu
Nadávala nám, říkala nám, že jsme blázni
a tak jsem vstal a řekl jí:

Hele Květo - to se tady nenosí!
Né, né - to se nenosí...
Né, né - nenosí!

Šel okolo mariňák, harpunu si nesl
Květa mu ji sebrala, on ani nehlesl
Květě jsem ji vzal, odnesl ji zase na loď
zpátky mu ji dal a řekl mu:

Hele chlape - to se tady nenosí!
Né, né - to se nenosí...

Potom přišel kapitán, žváro měl u retu
pruhovaný nátělník a v očích vendetu
A tak jsem vstal, předpisově salutoval
sako si zapjal a řekl mu:

Ano pane - to se tady nenosí!
Né, né - to se nenosí...

Bylo pozdě k večeru a nikdo nechodil
já do vody studený Květu z mola hodil
Chvilí jsem tam stál a díval se jak jde ke dnu
kapitán se smál a řekl mi:

Hele Květa - ta se tady nenosí
Né, né - ta se nenosí...
Nenosí!

Zátoka stínů

Vydala se na svou dalekou pouť
veliká a krásná obchodní loď
asi léta Páně sedmnáctset
odpoledne o půl páté

Podpalubí plné zboží a děl
pitné vody, rumu
a zpocených těl
očí byly smutné dívek a žen
od pevniny vítr vál

Stínu v Zátocě stínů
se jménem lodi

co nikdo dávno nečeká
stínu v Zátoce stínů
kapitán velí docela sám
Stínu v Zátoce stínů
rezaví kotvy
a ryby rejdí v kajutách
stínu v Zátoce stínů
zamlklý kapitán
a nikdo nečeká

Lodě ze dna moří zvednou se ven
až nastane soudný poslední den
a domů se vrátí do přístavu
co na konci světa čeká

Po molu pak průvod kapitánů
vejde pod duhovou slavostránu
v pozoru tam budou zástupy stát
námořnických duší

Stínu v Zátoce stínů...

Bujonet

Na frontě západní ticho a klid
bláta po kotníky špinavej sníh
Vojáci v kotlíku oběd vaří
polívka bublá a oheň kouří

Zaduněl za kopcem polední zvon
v zákopech voní silný bujón
Polívka železem kořeněná
slzama hořkýma osolená

Za bujón míchanej bajonetem
půjdeme do války s celým světem
Polívka železem kořeněná
armáda sytá je spokojená

Polívku míchanou bajonetem
nazývají vojáci Bujonetem
Sedíce na bednách od munice
utírají do čepic svoje lžíce

Za bujón míchanej...

Na frontě západní ticho a klid
armáda srká horkou polívku
Bláta po kotníky a špinavej sníh
ešusy hřejou a zákopem zní:

Za bujón míchanej...

Suchozemský muž

Na konci vesnice
v malém domečku
přebýval velmi
velmi starý pán
Ve světnici měl svíčku
starý gramofón
který si večer pouštěl
a zpíval:

Jó jó moře můj
je dávno ztracený
jó jó moře můj
a slunce červený
jó jó moře můj
je dávno ztracený
teď jsem suchozemský muž
- já to vím

A ten starý pán
mezi lidmi nechodil
byl celý zarudlý
na hlavě péro z gauče měl
A to byl možná důvod
proč tam žil tak sám
a proč si každý večer
zpíval:

Jó jó moře můj....

Tak já vám teda povím
kdo byl tenhle pán
to nebyl pán
ale mořskej indián
Na kánoji s gramofómem
jednou připlul k nám
už neví kudy zpět
tak si zpívá:

Jó jó moře můj....

Letadlo

Viděl jsem viděl jsem letět letadlo
to letadlo mělo v podlaze propadlo
proč to letadlo tam mělo to propadlo
mě samotnýho by nenapadlo

V noci se mi potom o tom zdál sen
jak jsem byl tím letadlem unesen
chápadlo propadlem mě popadlo
mě samotnýho by to nenapadlo

Psychiatrovi jsem zašel druhý den
ze zdi Sigmund Freud smutně kouká ven
na stole leží papír, nůžky, lepidlo
mě samotnýho by to nenapadlo

Pan psychiatr se pak vlídně podíval
kuklu leteckou dolů z hlavy dal
a na dlani mi ukázal svoje letadlo
mě samotného by to nenapadlo

Austrálie

Jako malý dítě
jednou o Ježíšku
pod stromečkem rozbil jsem
cestopisnou knížku
Od té doby maluju si
velkolepý plány
až zestárnu - celou rentu
dám do cestování
dám do cestování

Do Austrálie
do Austrálie
zajedu se podívat
do Austrálie

Do Austrálie
do Austrálie
zajedu se podívat
jak se tam žije

Na vlastní chci oči vidět
všechno vzhůru nohama
protinožce kudrnatý
s placatejma nosama
Ryby chytaj na suchu
a ve vodě zas ptáky
a stopujou nákladňáky
velký jako vlaky
velký jako vlaky

Do Austrálie.....

Žijou prej tam tvorové
jmenujou se Klokani
mají kapsy na bříše
a nemaj rádi tykání
Žlutý nosej čepice
nadepsaný Taxi
vlezete jim do kapsy
a vodnesou vás kamsi

Do Austrálie.....

Mašina

Mašina, mašina, mašina, mašina
mašina, mašina zahučela
Batohy, batohy, batohy, batohy
batohy, batohy se klimbaly

Průvodčí, průvodčí, průvodčí, průvodčí
průvodčí, průvodčí zamával
Batohy, batohy, batohy, batohy
batohy, batohy se klimbaly

Stanice, stanice, stanice, stanice
stanice, stanice mýjely
Batohy, batohy, batohy, batohy
batohy, batohy se klimbaly

Dojeli, dojeli, dojeli, dojeli
dojeli, dojeli, pak dojeli
Batohy, batohy, batohy, batohy
batohy, batohy se doklimbaly

Trolejbus

Cesta je dlouhá, kapsy jsou prázdný
trolejbus ráno unesli blázni
Silnice mokrá temně se třpytí
daleko zůstal život k nežítí
daleko zůstal život co se nedá žít

Řidiče k spánku přitiskli banán
"Jed'te už prosím jed'te už madam!"
Ona se smála suše a krátko
dupne na pedál zlomí zrcátko
dupne na pedál a zrcátko zpětně ulomí

Děšť doráží, děšť s kuráží
děšť doráží a stěrače skřípou
klouby mají rezavý

Trolejbus bzučí sem tam se kývá
rádio hraje Karel Gott zpívá
Blázni se smějou sluníčko svítí
daleko zůstal život k nežítí
daleko zůstal
život co se nedá žít

Děšť doráží...

Cesta je dlouhá - dyrydydondon
kapsy jsou prázdný - cesta je dlouhá
trolejbus ráno - kapsy jsou prázdný
unesli blázni - trolejbus ráno
Všichni se smějou - cesta je dlouhá
sluníčko svítí - kapsy jsou prázdný
daleko zůstal - trolejbus ráno
život k nežítí - unesli blázni
daleko zůstal
život co se nedá žít

Čerti

Čerti jdou, čerti jdou
kecky maj obutý
čerti jdou, čerti jdou
kabáty zapnutý
knoflíky stříbrný
popelcem vyleštěný
čerti jdou, čerti jdou
co tu asi dělají ?

Hledají....

Ctihodní křesťané
bezbožní i pohané
Nový rok zas je tu
anděl zvednul trumpetu
jaképak divení
je tu doba sklizení
čerti jdou, čerti jdou
co tu asi dělají ?

Hledají....

Čerti jdou, čerti jdou
nůše maj proutěný
dušema nabitý
skoro se tam nevejdou
Tak ahóóój - za rok zas
až se vrátí sklizně čas
čerti jdou, čerti jdou
spokojeně brumlají

Brumlají....

Mars útočí

Nehledejte krásu na planetě Marsu
nehledejte krásu na planetě Mars
Skály rudé rudý prach
měsíc Hrůza, měsíc Strach
vyhněte se zdáli planetě Mars

Piráti tam vesmírní s vysavačem nesmírným
číhají na loď plné hamburgerů

Na vlajce rudé hlava robotí
křížem pod sebou šroubováky má
a někdo volá Mayday!

Hamburgry a Coca Cola v rozvalinách
starých měst
Mléčné dráhy delikventů jejich těžba krutý
trest
Naděje vši zanechejte koho vítr přivál sem
na planetu zakázanou na planetu jménem
Zem!

Suroviny fosilní reaktory posilní
pouhý jeden náklad vysát chybí

Na vlajce rudé hlava robotí
křížem pod sebou šroubováky má
a někdo volá Mayday!

Písnička

Jednoho večera se malá holčička
náhle objevila na mé dlani
copak tu holčičko sama pohledáváš
to není místečko na čekání

Já nejsem holčička, já jsem tvá písnička
a nohy v botičkách mě pěkně zebou
není tu lavička a ty bys vědět měl
já se ti stydím říct, že chci být s tebou...

Tak ty jsi písnička, ty nejsi holčička
no to je legrace k popukání
jak mi to dokážeš, copak mi ukážeš
že nejsi jenom tou malinkou paní

Copak to nechápeš, já jsem tvá písnička
a žádná holčička, co je na hraní
mám toho vážně dost, nechci být žádný host
chci ti jen dokázat, že chci být s tebou...

Od toho večera je holčička se mnou
bydlí si v pokoji mého těla
kde múza nemůže, tam trochu pomůže
ona už dobře ví, jak se to dělá

Děkuji pane můj a jenom pamatuj
že musíš zůstat svůj, to je tvůj úděl
jinak tě opustím, nikdy se nevrátím
ale ty jistě víš, že chci být s tebou...

Starý dům

Na břehu moře
na skále stojí starý dům
bez dveří bez oken
ve škvírách usazená sůl
Postůj a poslouchej
příběhy které vypráví
o Slunci o Větru
o tom, jak všechno pomíjí

Na konci světa
na skále stojí starý dům
Trámy a kámen

vlastně ho zbývá jenom půl
Postůj a poslouchej
příběhy, které vypráví
o věčném sváru
o tom, jak všechno pomíjí

Starý dům, starý dům, starý dům
starý dům – kamenný přízrak

Ptáci tam hnízdí
tuláci chodí někdy spát
na stěnách ohořelých
mozaiky, slova vyrytá
a moře duní, pěnou mu nohy odírá
jásá a křičí:
Hle další země dobytá,
dobytá, dobytá, dobytá...
Starý dům...

Úlet

Stojí paní lehká jako věchýtek
holubí peří ve vytahaném svetru
rukama mává jako malej andílek
v horkých dlaních jarního větru
A banda dětí s paní učitelkou
odkojený hamburgera a každodenní telkou
dívají se na to – oči dokořán
„Tohleto je život!“ – křičí na ně pán

Tohle není realita virtuálního původu
tohle není realita virtuální
to je skutečné, skutečné

Na náměstí v Plzni zavřeli nám věž
napsali to v novinách a nebyla to lež
a teď další na řadě budou naše dráhy
vlaky, mosty, koleje lákaj sebevrahy
taky –jéjéjéjé
„Jaký je to pocit, když nezůstane nic?“
zeptal se pán dětí a ty neví, co říct
Nebavte se na ulici s neznámými pány
na to, co je život, musíte přijít sami

Tohle není...

Uletěla paní lehká jako věchýtek
holubí peří ve vytahaném svetru
uletěla paní jako malej andílek
v horkých dlaních jarního větru
Zábradlí věže – vysoko vysoko
kamenná dlažba – hluboko hluboko
nejasný horizont – daleko daleko
tohleto je život – tohle není naoko

Tohle není...

Vše je jak má být

Dáno je nám jít
temným údolím
temným údolím
kde je chmurný stín

Kde je chmurný stín
světlo máme nést
světlo máme nést
je nám dáno jít

Dál a dál
dál a výš
v závratích
ku věčnosti blíž

Pouští máme jít
kde je žáru žár
kde je žáru žár
není proč se bát

Není proč se bát
vše je jak má být
vše je jak má být
je nám dáno jít

Dál a dál...

Plochý svět je náš
kolem něj je mříž
kolem něj je mříž
nikdo nemá klíč

Nikdo nemá klíč
ani křidel pár
ani křidel pár
je nám dáno jít

Dál a dál...

Včera brzo ráno

Včera brzo ráno skončila válka
a dneska pozdě večer napadnul sních
Na cestu mi Měsíc a hvězdy svítí
já zase budu doma o Vánocích

Nechal jsem si boty, zelenej kabát
do butelky nalil kradenej líh
pušku s plnou polní do rybníka hodil
k čemu by to bylo o Vánocích

Já jediný mám přání
doma chci býti
já jediný mám přání
o Vánocích

A tak pro mne včera skončila válka
já budu mít co dělat abych to stih
poslouchat už nebudu vojenský pány
a zase chci bejt doma o Vánocích

Já jediný mám přání
doma chci býti
já jediný mám přání
o Vánocích

A jestli mne cestou patrola chytí
a řekne: „Však on u zdi přejde tě smích“
Povím:“ I dezertér má poslední přání
- ještě jednou domů o Vánocích“

Já jediný mám přání
doma chci býti
já jediný mám přání
o Vánocích

Ústřední knih.Pedf UK

2592072618